Araba Erdialdeko

eremu funtzionalaren Lurralde Plan Partizalaren berrikuspena

Revisión del Plan Territorial Parcial del área funcional de

Álava Central

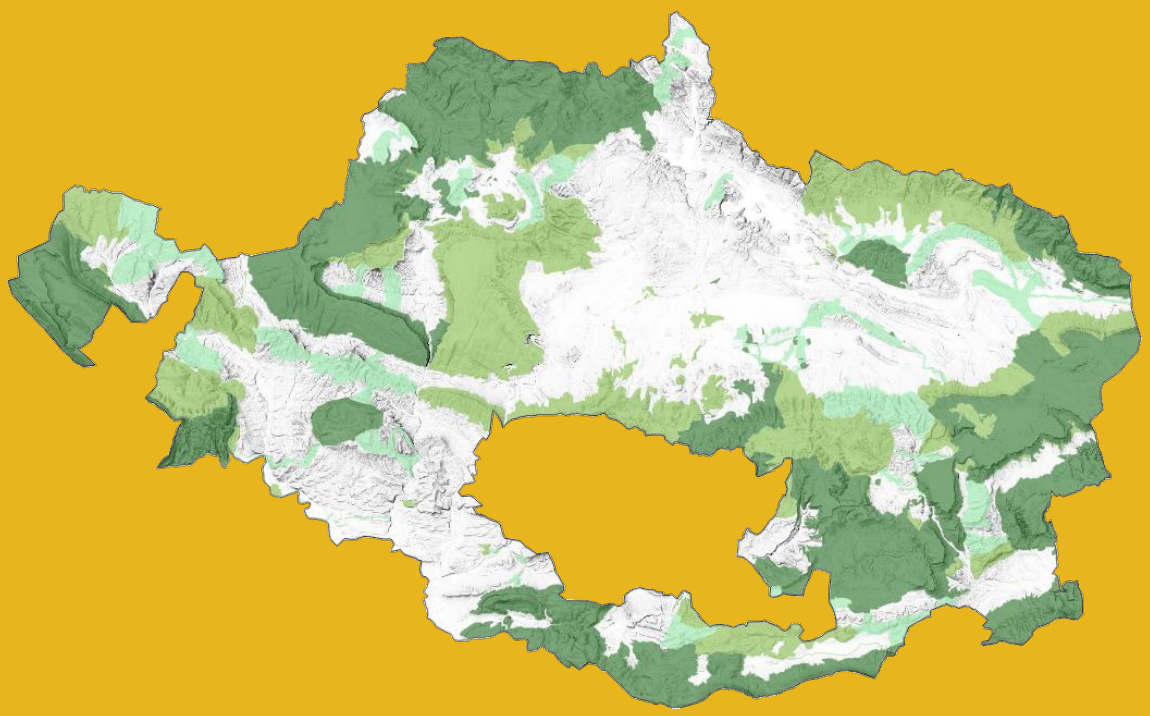

AURRERAPENA

AVANCE

2022

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Arabako Foru Aldundia
Diputación Foral de Álava

Ezquiaga
Arquitectura, Sociedad y Territorio S.L.®

Aurkibidea

Aurkibidea **1**

1 SARRERA **4**

1.1 Aurrekariak 4

1.2 Jarduera-eremua 5

2 ARABA ERDIGUNEKO INGURUMENAREN EGUNGO EGOERAREN LURRALDE PLAN PARTZIALAREN BERRIKUSPENAREN EKARPENA **6**

3 LURRALDE PLAN PARTZIALAREN BERRIKUSPENAREN HELBURUAK **8**

4 LLP-AREN BERRIKUSPENAREN HELMENA ETA EDUKIA: PLANTEATU DIREN ESTRATEGIAK **10**

4.1 Urbanizatu ezin den lurzoruaren antolamenduaren birformulazioa 10

4.1.1 Ingurune fisikoaren antolamendua 10

4.1.2 Elkarren artean konektatutako azpiegitura berdearen sarearen antolamendua 12

4.2 Landa-habitataren eta tokiko nekazaritzako elikadura-sistemen sustapena 13

4.3 Eremu Funtzionala osatzen duten habitat urbanoak 14

4.3.1 Eremu funtzionaleko kokalekuen hierarkia 14

4.3.2 Hiri-hazkundearen perimetroak 14

4.4 Paisaia eta kultur ondarea: balioak, aukerak eta paisaiaren ekintzarako irizpideak 14

4.5 Baliabideen kudeaketa jasangarria: 3E2030 15

4.6 Mugikortasun jasangarria sustatu eta garatzea: LAGen proposamenak txertatzea 16

4.6.1 Errepideak 17

4.6.2 Trenak 17

4.7 Klima-aldaketa egokitu eta arintzea 17

4.8 Lurraldearen gobernantza integratzaileagoa: hedapena eta partaidetza 18

5 AUKEREN AZTERKETA **19**

5.1 Aukeren adierazpena 19

5.2 Aukeren azterketa 19

5.2.1 0 aukera edo egungo egoera 20

5.2.2 1. aukera 22

5.2.3 2. aukera 22

5.2.4 3. Aukera edo hautatu den aukera 22

5.2.5 4. aukera 22

5.2.6 5. aukera 23

5.2.7 6. aukera 23

5.3 Proposatutako aukeren sintesia 23

6 INGURUMENAREN EZAUGARRIAK **25**

6.1 Klima 25

6.2 Geologia eta edafologia 25

6.3 Hidrologia 26
6.4 Landaredia 28
6.5 Babestutako naturguneak 29
6.6 Paisaia 30
6.7 Kultura ondarea 31
7 AURREIKUS DAITEKEEN PLANAREN GARAPENA 32
7.1 Hirigintzaren izapidea 33
7.1.1 Lurralde Plan Partzialak onartzeko prozeduren ekimena 33
7.1.2 Lurralde Plan Partzialaren aurrerakina 34
7.1.3 Hasierako onarpena 34
7.1.4 LPP behin-behinean eta behin betiko onartzea 34
7.2 Ingurumenaren izapidea 34
7.2.1 Ingurumeneko ebaluazio estrategiko arrunta hasteko eskaera 35
7.2.2 Aurretiazko kontsultak eta Ingurumeneko Azterketa Estrategikoaren irismena zehaztea: 35
7.2.3 Ingurumeneko Azterketa Estrategikoa egitea: 35
7.2.4 Planaren hasierako bertsioa eta informazio publikoak eta kontsultak 36
7.2.5 Berrikuspenaren amaierako proposamena eta espedientearen azterketa teknikoa: 37
7.2.6 Ingurumeneko adierazpen estrategikoa: 37
8 AURREIKUSTEKOAK DIREN BALIZKO ERAGINAK 38
8.1 Balizko eraginen kalkulua 38
8.2 Klima Aldaketa kontuan hartzea eta Ingurumenaren Azterketa Estrategikoan karbonoaren aztarna ebaluatzea 39
8.3 Natura 2000 Sarearen ondorioak 40
9 BATERA IZAN DAITEZKEEN BESTE PLAN SEKTORIAL ETA LURRALDE PLANEN GAINEKO AURREIKUSTEKO MODUKO ERAGINAK 41
9.1 Indarrean dauden lurralde-planak 41
9.1.1 Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak 41
9.2 Indarrean dauden lurralde-plan sektorialak 41
9.2.1 Nekazaritza eta Basozaintzako LPS 42
9.2.2 Ibaien eta Erreken Antolamendurako LPS 42
9.2.3 Arabako errepideen LPS integrala 42
9.2.4 Energia eolikoaren PTS 42
9.2.5 EAEko Trenbide Sarearen Lurraldeko Plan Sektoriala 42
9.2.6 Jarduera Ekonomikoetarako eta Merkataritza Ekipamendurako Egokia den Lurzorua Publikoki Sortzeko Lurralde Plan Sektoriala 42
9.2.7 Hezeguneen LPS 42
9.2.8 Arabako Bizikleta Bideen eta Ibilbide Berdeen LPS 43

10 INGURUMENEKO ONDORIO NEGATIBOAK PREBENITU, MURRIZTU ETA ZUZENTZEKO AURREIKUSITAKO NEURRIAK 44

10.1 Lurzoruaren okupazioaren inguruko neurriak 44

10.2 Airearen kalitatearen inguruko neurriak 44

10.3 Lurzoruaren gaineko eraginak prebenitu eta murrizteko neurriak 44

10.4 Azpiegitura berdearen sarearen funtzionamendu egokirako neurriak 45

1 SARRERA

1.1 Aurrekariak

Dokumentu hau Araba Erdiguneko eremu funtzionalaren Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena egiteko prozesuaren parte da eta abenduaren 9ko 21/2013 Legeak, Ingurumenaren Ebaluaziokoak, xedatutakoaren eta ondorengo aldaketen arabera idatzi da (23/2020 Errege Dekretua, 9/2018 Legea eta konstituzio-kontrakotasuneko errekurtsoen bi epai).

Zehazki, 18. artikuluan xedatzen da ingurumenaren ebaluazio estrategiko arrunta hasteko eskaera egingo dela, baita Aurrerakina eta Hasierako Dokumentu Estrategiko (HDE) ere.

HDEak, gutxienez, honako hauek jaso beharko ditu:

- Plangintzaren helburuak
- Planaren helmena eta edukia eta haren arrazoizko aukerak, teknikoki zein ingurune-mailan bideragarriak
- Planaren edo programaren aurreikusitako garapena
- Balizko ingurumeneko eraginak, klima-aldaketa kontuan hartuta.
- Bildutako sektoreetako eta lurraldeetako planen gaineko aurreikusteko moduko eraginak.

Gainera, balizko ondorio kaltegarriak eragozteko edo hobetzeko neurri sorta bat jasoko da, ahal den heinean, Planeko proposamenetatik erator daitezkeen balizko ondorioei dagokienez.

Aurretik aipatutako estatu mailako legeaz gain, kontuan izan behar da otsailaren 27ko 3/1998 Euskadiko Legea, baita urriaren 16ko 211/2012 Dekretua ere, planen eta programen ebaluazio estrategikoaren prozedura arautzen duena.

Hasierako Dokumentu Estrategiko honen bitartez, eta Ingurumenaren Ebaluazio Estrategiko Arruntarekin eta Planaren zirriborroarekin batera, eskumena duen ingurumen-organoari jakinarazten zaio Araba Erdiguneko eremu funtzionaleko Lurralde Plan Partzialaren berrikuspenaren izapidetzea, Eusko Jaurlaritzako Ingurumena, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak sustatu eta laguntza teknikoaren bidez Ezquiaga Arquitectura, Sociedad eta Territorio SL enpresak egiten duena.

21/2013 Legearen 6. artikulua betez, Araba Erdiguneko Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspenaren Ingurumeneko Ebaluazio Estrategikoa arrunta da, dokumentua administrazio publikoak egin eta onartzen baitu, legezko xedapen batek exijitzen baitu eta ingurumenean izango duten eraginaren legezko ebaluazioa izan duten hainbat arlotako proiektuak etorkizunean baimentzeko oinarriak finkatzen baititu, hala nola nekazaritzan, abeltzaintzan, basogintzan, akuikulturan, arrantzan, energian, meatzaritzan, industrian, garraioan, hondakinen kudeaketan, baliabide hidrikoen kudeaketan, telekomunikazioetan, turismoan, hiriguneen eta landa-eremuen antolamenduan eta lurzoruaren erabileran. Gainera, Natura 2000 Sareko eremuei eragiten dienez, ebaluatu egin behar da.

Dokumentu honek Ingurumenaren Ebaluaziorako Legean ezartzen diren eskakizunei erantzuten die eta Ingurumeneko Azterketa Estrategikoa (IAE) egin aurreko izapidea da. Azterlan horren sakontasuna eta irismena zehazki ezarri beharko ditu administrazio publikoei eta inplikatuta dauden beste kolektibo batzuei kontsultak egiteko aldiaren ostean ingurumeneko organoak igorritako irismenerako dokumentuak.

1.2 Jarduera-eremua

Plangintzaren helburua den eremua Araba Erdiguneko Eremu Funtzionala da, Lurraldearen Antolamendurako Legean ezartzen denaren arabera eta 2019an onartutako Lurraldearen Antolamendurako Jarraibideetan ezarritako mugei jarraituz.

Eremu Funtzionalik arazotsuenetakoa da lurraldearen tamaina handia eta azpieskualde batzuetako landa-eremuaren tasa altua direla eta. Hiriburuen gune anitzetako sisteman, Vitoria-Gasteiz da udalerri burua eta Agurain azpiburua.

Eremu Funtzionala Arabako Lautada deiturikoak osatzen du gehien bat, eta zabalerak, nekazaritzarako paisaiek eta kokalekuen kopuru altuak osatu eta egituratzen dute lurraldea. Horregatik, kokalekuen dibertsitate horri tratamendu berezia eman behar zaio eta eskualdeak bereizi eta nabarmendu, batez ere Arabako Mendialdea eta Arabako Ibarrak, haien landa-izaerak eta arazo espezifikoek arreta berezia behar baitute.

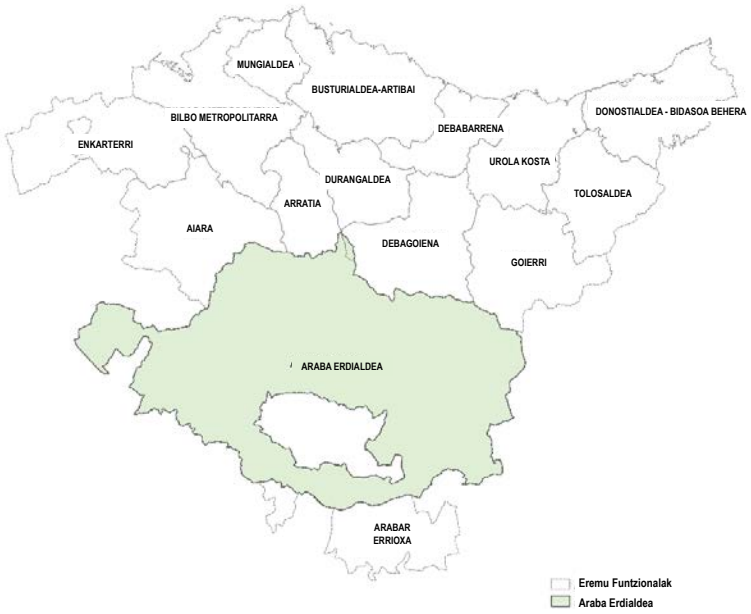

1. IRUDIA: JARDUKETEN ARLOA. ITURRIA: IDE EUSKADI ETA GEUK EGINA.

2 ARABA ERDIGUNEKO INGURUMENAREN EGUNGO EGOERAREN LURRALDE PLAN PARTZIALAREN BERRIKUSPENAREN EKARPENA

Berrikusi behar den Araba Erdiguneko Eremu funtzionaleko Lurralde Plan Partziala abenduaren 28ko 277/2004 Dekretuaren bidez onartu zen. Gerora, 2018an onartu zen lehenengo aldaketa, urriaren 9ko 145/2018 Dekretuaren bidez, Jundiz– Billodako Terminal intermodal logistikoa eraikitzea baimentzen zuena.

Euskadiko Lurralde Antolamendurako Legearen arabera, Lurralde Plan Partzialek Lurralde Antolamendurako Gidalerroak garatuko dituzte haiei dagozkien Eremu Funtzionaletan, eta antolamendurako irizpideak zehaztuko dituzte. Indarrean dauden Lurraldearen Antolamendurako Jarraibideak 2019an berrikusi ziren, eta hamalau Eremu Funtzional zehaztu zituzten, aldiz, 1997ko Lurraldearen Antolamendurako Gidalerroek hamabost zituzten ezarrita.

Lurraldearen Antolamendurako Gidalerroak eguneratzeak, beraz, Eremu Funtzional hautako Lurralde Planen ikuspegia aldatzea ekarri du. Lurralde Plan hauen berrikuspenak hainbat gai garatuko ditu, hala nola azpiegitura berdea, landa-habitata, paisaia eta baliabideen kudeaketa, indarrean dagoen Lurralde Plana Partzialak ez bezala, hiriguneen garapenean eta lurzoruaren azalera handien eraldaketan jartzen baitzuen arreta.

Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek (LAG), uztailaren 30eko 128/2019 Dekretuaren bidez behin betiko onartu zirenek, jarraian aipatu ditugun artikuluetan eta aginduetan zehazki xedatzen dituzte Lurralde Plan Partzialetan zehaztu behar diren edukiak:

1. 3. artikulua: eremu funtzionalaren lurzoruaren zonakatzea, gainjarritako baldintzatzaileak eta erabileren erregulazioa barne.
2. 4. artikulua: azpiegitura berdea mugatzea eta hirigintza-plangintza irizpideak zehaztea maila lokalera arte, jarraitasun ekologiko eraginkorra eta azpiegitura berdearen eta grisaren arteko interakzio egokia lortzeko ekintzekin batera.
3. 20. artikulua: landa-habitataren inguruko irizpideak hirigintza-plangintzak kokaguneen mantentzea ingurunera lotu dezan, nekazaritza-jardueraren egikaritzapenetik.
4. 6. eta 9. artikuluak eta memoriaren 6.1.1. eta 6.1.3. atalak: kokaguneen hierarkia zehaztea eremu funtzionalarentzat Vitoria-Gasteiz burutzat eta Salvatierra/Agurain azpiburutzat izanda, Arabako Lautadako Eraldaketa-ardatzaren antolamenduaz gain, hiri euskal sisteman LAGek Arabako hiriburuari esleitzen dioten papera kontuan hartuta.
5. 10. artikulua: berroneratu beharreko espazioak zehaztea, erabat degrada daitezen saihesteko, edo erabat edo zati batean beste erabilera baterako berreskuratzeko Hiri-berroneratzeari, urbanizatutako **espazioen dentsifikazioari** eta **espazio zaharkituak birziklatzeari** lehentasuna eman behar zaie.
6. 11. eta 13. artikuluak, eta IV. eranskina: hiri-hazkundeko perimetroak zehaztea lurzoruaren artifizializazio handiena izateko, egungo hiri-orbanaren morfologia, inguruko lursailen ezaugarri fisikoak eta ekologikoak, eta hazkunde-itxaropenak aintzat hartuta. Indarrean dagoen LPPak zehaztutako lur-erreserbak aztertuko dira eta kontuan hartuko dira udalerri guztien bizitegitarako eta jarduera ekonomikorako eskariak. Bizitegi-kuantifikaziorako prozedura garatuko da bizitegi-lurzoruaren eskaintza zehazteko, lurralde-ereduaren osagaia justifikatuz.
7. 12. eta 18. artikuluak eta memoriaren 6.4. atala: Lurzoruaren dimentsionamendua jarduera ekonomikoentzat eta hori ezartzeko jarraibideak, lehendik dauden azpiegiturak eta hiriguneak berritzeko, birziklatzeko, berreskuratzeko eta berrerabiltzeko jardunei lehentasuna emanez, zabortegi zahar zigilatuak esate baterako.

8. 14. artikulua: Eremu estrategikoak adieraztea, zenbait kontu ebatzi behar dituztenak eta arreta berezia behar dutenak. Adibidez, ondokoak adierazi dira:
    a. Vitoria-Gasteiz - Altsasu
    b. Vitoria-Gasteiz- Iruña Oka
    c. Vitoria-Gasteiz - Urtegiak
    d. Arminon- Erriberabeitia - Berantevilla
    e. Arabako Mendialdea
    f. Arabako Ibarrak
9. Lurralde arteko harremana beste LPP eta lurralde mugakide batzuekin (Trebiñu, Miranda de Ebro, Altsasu).
10. 21. artikulua: paisaia babestea jardunak egokitzearen bidez. Eremu Funtzionalaren Paisaia Katalogoa eginda dagoen modua aintzat hartuta, LPPak bere zehaztapenak barne hartzen ditu.
11. 22. artikulua: kultura ondarea biltzea eta tipologien arabera egituratzea.
12. 23. artikulua: natura ondarea biltzea eta lurraldeari buruzko jardunak egokitzea, azpiegitura berdea sendotzeko eta biodibertsitatearen aldagaia integratzeko.
13. 24. artikulua: baliabide turistikoak antolatzea, baliabide naturalen eta ingurumenaren babesarekin eta antolamenduarekin bateragarri direla bermatuz.
14. 15., 16., eta 17. artikuluak: baliabideen kudeaketa jasangarria, uraren lurralde-dimentsioa, energia eta hondakinak garatuz.
15. 25. artikulutik 28.era: garraio publiko intermodaleko sistema integralak, garraiobide garbiei arreta berezia eskainiz, bere edukiari Donejakue Bidea, Inaziotar Bidea, Itsasoaren Bidea, Ardoaren eta Arrainaren Bidea, Bidezidor Historikoa, Arabako Artzaintza Naturbidea eta Ebroko Bide Naturala erantsiz.
16. Bide-mugikortasuna eta paisaia-interesa duen Vitoria-Gasteiz- Urizaharra- Laguardia ibilbidea egituratzea, baita LAGetan bildutako trenbide-sareko eta logistikako aurreikuspenak ere.
17. 19., 29., 30., 31., 32., 33. eta 34. artikuluak: zeharkako kontuak, hala nola irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, klima-aldaketa, osasun, euskara eta lurralde-erlazioa, hiri-eredu jendeztatu, erabilera-nahasketaren aldetik konplexua eta sozialki kohesionatuta sustatuz.
18. 36. artikulua: LPPak bere proposamenen ebaluazio-sistema izango du, baita zerikusia duten udalerrietako bakoitzarentzako ondorioen dokumentu osagarri bat ere.
19. Apirilaren 7ko 2/2016 Legearen 7.7 artikuluaren arabera, Euskadiko Tokiko Erakundeena, Eragin Linguistikoaren Ebaluazio Txostena erantsiko da, euskararen erabileraren normalizazioan dituen eraginen inguruan.
20. Ingurumen Araudiari dagokionez, Planak Ingurumenaren Ebaluazio Estrategikoa egingo du eta Energia Jasangarritasunaren Ikerketa ere gehituko du, EAEko Energia Jasangarritasunari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legearen arabera.

3 LURRALDE PLAN PARTZIALAREN BERRIKUSPENAREN HELBURUAK

2019ko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen Berrikuspenaren arabera, hauek dira printzipio nagusiak:

- Azpiegitura berdea eta ekosistemen zerbitzuen balioa ingurune fisikoaren antolamenduan sartzea.
- Lurraldearen antolamenduan espezifikoki ikusaratzea landa-habitata.
- Hiri-sistemara eraldaketa-ardatzen figura gehitzea
- Artifiziala den lurzoruaren erabilera optimizatzea, hiri-berroneratzea eta erabileren nahasketa sustatuz, baita hiri-hazkundearen perimetroaren bitartez mugarik gabeko hazkundea saihestea ere.
- Ekonomia-jarduera berrietarako lurzoruaren beharrari azkar eta modu eraginkorrean erantzutea, dagoeneko badagoen lurzorua birgaitzearen, berritzearen eta berriro dentsifikatzearen alde eginez.
- Lurraldean antolamendurako tresnen bitartez paisaiaren kudeaketa txertatzea.
- Baliabideen kudeaketa jasangarriaren kontzeptua sartzea: ura, energiaren burujabetza, ekonomia zirkularra eta lotutako autosufizientzia (lehengaien baliabideak).
- Mugikortasun eta logistika jasangarria sustatzea, arreta berezia emanez oinezkoen eta bizikleten mugikortasunari, modalitate anitzeko garraio publikoari eta garraio mota desberdinen konbinazioaren optimizazioari, abiadura handiko trenen zerbitzua izango den garaian.
- Zeharkako gai berriak txertatzea lurraldearen antolamenduan, hala nola irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, euskara, klima-aldaketa, osasuna eta lurraldeen arteko harremana.
- Lurraldearen antolamenduaren politika publikoaren kudeaketan gobernantza ona sustatzea, funtsean, planen jarraipenaren eta ebaluazioaren, parte-hartzearen eta integrazio administratiboaren bitartez.

LAGek, halaber, Eremu Funtzional bakoitzerako jarraibide espezifikoak ezartzen dituzte. Kasu honetan, Arabako Lautadako eraldaketa-ardatzei egiten diete erreferentzia, eta jarraibide hauek zehaztu dituzte:

- Lautada inguratzen duten natura-eremu baliotsuen eta barnealdeko natura-eremu garrantzitsuen (Salburua, hariztien irla, ibaietako arroak, etab.) artean lotura ekologikoa bermatzea. Testuinguru honetan, kontuan izan behar dira Vitoria-Gasteiz hiria (tokiko azpiegitura berdearen parte da) eta haren luzapenak, jarraipen ekologikorako oinarri garrantzitsuak baitira.
- Vitoria-Gasteizen ekialdean eta mendebaldean ardatz-lerroa garatzea, Iruña Okaraino mendebaldetik eta Agurraineraino ekialdetik, ADIFen trenbidearen-ardatza jarraituz eta Burgelu eta Alegria-Dulantzi udalerriak barne hartuz. Eremu-ardatza Armiñonetik Araiara luzatzeko aukera azter daiteke, batez ere mugikortasunari eta ibilbide bigunei dagokienez.
- Eraldaketa-ardatz honen barruan Vitoria-Gasteizko hiriaren barne-ardatza kontuan hartzea, aireportuarekin, autobusen geltokiarekin, hiriaren erdiguneko berrikuntza-nodoarekin eta Unibertsitatearekin; baita hiriaren azpiegitura berdea eta inguruko natur ondarearekin duen harremana ere.
- Dagoeneko badauden kokalekuetan eraikitzeko jarduketak hiri-lurzorua dentsifikatu eta puntualki okupatzeko jardueretan pilatzea, kalifikatutako lurzorua gehiago hedatzea saihestuz, eta Arabako Lautadako erabilera industrial eta logistikoetarako lurzoruen hazkundea ahalbidetuz, bat etorriz paisaiaren ezaugarriekin eta lurralde honen kokalekuen sistema tradizionalarekin.

- Garraio publikoaren bidez Arabako Mendialdea eta Ibarrak Lautadarekin eta hiriarekin batuko dituen ibilbide desberdinak lotzea.

LPParen berrikuspenak, beraz, erronka hauek jorratuko ditu:

- Kalitatezko enplegua sortzeko oinarri ekonomikoa modernizatzea eta dibertsifikatzea.
- Despopulazioaren prozesua lehengoratzea.
- Bizi-kalitaterako dimentsio berriak: biztanleen zahartzeari aurre egitea.
- Baliabide biofisikoen erabileraren mailak murriztea.
- Biodibertsitatea zaindu eta ugaritzea.
- Hurbileko lurraldeekin duen lurralde-lotura hobetzea.

Ikuspegi berri hau indarrean dagoen Lurralde Plan Partzialaren oso bestelakoa da, hark ingurune fisikoa apenas jorratzen duen plangintza irekia eta eraldatzailea proposatzen baitzuen. Alabaina, berrikuspen honetan indarrean dagoen LPPak proposatzen duen eredu hedatzailea alde batera uzten da, oreka bilatzen duen eta hiria hiriago eta landa landago egingo duen lurralde-eredua artikulatuz.

Aurretik aipatutakoaren arabera, LPParen berrikuspenak hurrengo atalean zehazten diren estrategiak planteatu ditu.

4 LLP-AREN BERRIKUSPENAREN HELMENA ETA EDUKIA: PLANTEATU DIREN ESTRATEGIAK

Araba Erdiguneko LPParen Berrikuspenerako planteatu diren estrategiek LAGek, Hiri Agendek eta Indarrean dagoen Landaren Garapenerako Programak zehazten dituzten irizpideak uztartzen dituzte.

Araba Erdiguneko eremu funtzionaleko LPParen Aurrerakinaren dokumentuak aurkezten duen eta Hasierako Dokumentu Estrategikoaren zirriborroan zabalago jorratzen den antolamenduaren eredua jarraian aipatuko ditugun estrategia-ildoen bitartez garatzen da.

4.1 Urbanizatu ezin den lurzoruaren antolamenduaren birformulazioa

4.1.1 Ingurune fisikoaren antolamendua

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek dituzten ildo berrietatik abiatuta, LPPren ikuskapenak lurzoru urbanizaezina berrantolatzeko LAGetako sei kategoria ezarri nahi ditu.

4.1.1.1 Antolamendu-kategoriak

Proposatutako zonakatzea 2019ko LAGetan ezarritako irizpideetan oinarritzen da eta sei kategoria ditu: Babes Berezia, Ingurumenaren Hobekuntza, Basoa, Nekazaritza eta Abeltzaintza eta Landazabala, Mendi Larreak eta Lurrazaleko Uren Babesa. Arabako Foru Aldundiko Nekazaritzaren zerbitzuak haien datuak aztertzen ari dira, eta horrek aukera emango du informazio gehigarria izateko, eta, besteak beste, sail ureztatuen egungo zabalera zehaztuko du. Dokumentu honetan zehaztutako kategorien lurzoruen azalerak hauek dira:

1. Babes berezia: 99.555 Ha
2. Nekazaritza nahiz Abeltzaintzakoa eta Landazabalekoa. Balio estrategiko altua: 17.743 Ha
3. Nekazaritza nahiz Abeltzaintzakoa eta Landazabalekoa. Trantsizioko Landa-paisaia: 52.591 Ha
4. Basoa: 30.228 Ha
5. Ingurumenaren hobekuntza: 2.302 Ha
6. Mendi-larrea: 1.358 Ha
7. Gainazaleko uren babesa: 14.746 Ha

Natur Baliabideen Antolamendurako Planetatik eratorritako lurren aurretiazko zonakatzearen kasuan, nomenklaturari dagokionez baliokidetza hauek ezartzen dira:

Baliabide Naturalen Antolamendurako Planaren Zonakatzea	**Proposatutako zonakatzea**
Ibai-sistema	Gainazaleko uren babesa
Baso-erabilera estentsiboa duen kontserbazio-eremua Nekazaritza-erabilera estentsiboa duen kontserbazio-eremua	Babes berezia
Babes bereziko eremua	Babes berezia

Nekazaritza eta abeltzaintzako eremua eta landazabala	Nekazaritza nahiz Abeltzaintzakoa eta Landazabalekoa
Basoaren Ekoizpenerako Eremua	Basoa
Hiri-ingurua, Ekipamenduan eta Azpiegiturak	Hiri-lurzorua
Erreserba integraleko eremua	Babes berezia
Leheneratze ekologikorako eremua	Babes berezia

4.1.1.2 Babes berezia

Kategoria hau lurzoru oso esanguratsuek osatzen dute, eta lehentasuna dute beste kategoria batzuekin alderatuta, hala nola:

1. Geologia Intereseko Tokiak azaleratzea: Valderejoko itxitura periantiklinala, Subillako kareharriak, Añanako diapiroa edo Igoroingo sakana, besteak beste.
2. Babestutako Eremu Naturaletako Baliabide Naturalen Antolamendurako Planetatik ateratako Babes Bereziko zonakatzeak.
3. Onetsitako Kudeaketa Planen arabera, Faunarako Interes Bereziko eremuak, hala nola Bonelli arranoarentzako eta bisoi europarrarentzako eremuak.
4. Araba Erdialdeko Paisaiaren Katalogoari jarraikiz, honako paisaia-kalitateko helburu hauekin zerikusia duten mugak:
    a. Ikuspegi-esposizio handiko kokaguneen babesa sustatzea.
    b. Agertoki-hondoko kokaguneen babesa sustatzea
    c. Paisaian zuhaitz-masa berezien babesa sustatzea
    d. Natura-paisaiaren (harritsua eta higadurazkoa) babesa sustatzea
    e. Kultura eta nekazaritza nahiz abeltzaintzako kokaguneen babes bisuala sustatzea.
    f. Harkaitz eta mendixken babesa eta kontserbazio bisuala sustatzea.
5. Beste elementu interesgarri batzuk edo kontserbazio-egoera bikaina dutenak, hala nola San Fausto, Jugatxi eta San Kristobal mendiak nahiz Atiega/Atiagako inguruneak, eta Integratutako Birgaitze Eremuen eta udalerrietako plangintzek mugatutako Eremu Degradatuei dagozkien muga batzuk.

4.1.1.3 Ingurumen-hobekuntza

2019ko Lurralde Antolamendu Gidalerroetan ezartzen den moduan, ingurumen-hobekuntzako kategoriak kontserbaziorako proiektuak har ditzaketen lurralde guztiak jaso beharko ditu; izan ere, lehentasuna du kalitate maila altuegoetarako bilakaerak eta garapenak.

LPParen berrikuspenek, beraz, kategoria hauek osatzen dituzte:

1. LPSn ezarritako Ingurumen Hobekuntzaren mugak eguneratu eta moldatzea.
   Nekazaritza eta Basozaintza
2. Araba Erdialdeko Paisaiaren Katalogoari jarraikiz, honako paisaia-kalitateko helburu hauekin zerikusia duten mugak:
    a. Meategi, zabortegi eta beste eremu degradatuen paisaia-integrazioa sustatzea.
    b. Larre eta sastraken paisaia- eta ekologia-hobekuntza sustatzea.
    c. Basoko landaketen paisaia- eta ekologia-hobekuntza sustatzea

4.1.1.4 Basoa

Basogintzaren kategoriako lurzoruen proposamenak goi-mailagoko kontserbazio-tresnarik ez duten baso-lurzoruak hartzen ditu. Halaber, Natura Baliabideen Antolamenduko Planen arabera, basogintzako eremutzat jotzen direnak sartzen dira.

Kartografia-iturri berrienak kontsultatu ostean, zenbait aldaketa daude, eta planak zaharrak direnez, batzuk ez dira eguneratuta ageri, beraz, LPSk basogintza-lurzorutzat hartzen dituen hainbat Babes Bereziko kategoriara pasatu dira.

4.1.1.5 Nekazaritza eta abeltzaintza eta Landazabala.

Nekazaritza eta Abeltzaintza eta Landazabalaren kategoriak bi azpikategoria ditu: balio estrategiko handia duten nekazaritza eta abeltzaintzako lurzoruak eta trantsizioko landa-paisaiak. Lehenengoen mugak batez ere Nekazaritza eta Abeltzaintza eta Basogintzako LPSk ezarri ditu (plan eguneratuagoek ezarri dituzten mugaketa txikiak izan ezik).

4.1.1.6 Mendi-larrea

Mendi Larreen zonakatze-proposamenak eremu gehienak Vitoria-Gasteizko iparraldean kokatzen ditu, Gopegitik N-622 eta A-3608 errepideetan zehar. Era berean, larreen azalera aipagarria dago Eremu Funtzionalaren mendebaldean, Quintarilla/Valleruca mendietan, eta, neurri txikiagoan, Langraiz Okako mendietan, Uribarriko urtegiaren hego eta ekialdean eta Izkiko parke naturalaren inguruko paisaietan.

4.1.1.7 Gainazaleko urak babestea.

Gainazaleko Uren Babesaren kategorian ibaiak eta errekak sartzen dira, haien babes-eremuekin batera. Kategoria hau mugatzeko, ibaien ardatzekiko Uraren Euskal Agentziako (URA) kartografiarik eguneratuena erabili da.

Ondoren, URAren geruza egokitu da Ibaien eta Erreken LPSk xedatutakoaren arabera. Hala, ardatzei eta arroei mailak eman zaizkie (osagai hidraulikoa) eta ibaiertzen geruza honako hauen arabera eguneratu da: garatutako eremuen egungo egoera, komunikazio-azpiegiturak, garapen berriaren ahalmenak eta landa-eremua. Modu horretan, ibai bakoitzean erretiroak eta lurzoruaren kategorizazioa zehaztu dira.

Bestalde, Hezeguneei buruzko LPSren irizpenei eta udal-plangintzako gainazaleko uren babesei erreparatu zaie. Horrenbestez, kategoria honen barruan sartu dira urtegiak, haien afektazio-eremuak eta ura gehieneko biltegi mailara iristean sortzen diren irlak. Batzuetan beste kategoria batzuetan sartzeko erabilerak izan arren, isolamenduak eta urtegiaren ingurunearekin lotura argiak erabaki hori hartzera eraman dute.

4.1.2 Elkarren artean konektatutako azpiegitura berdearen sarearen antolamendua

Azpiegitura berdea funtsezkoa da lurralde-eredu jasangarria diseinatzeko. Ildo horri eutsiz, LAGek ekintza asko kontuan hartzen dituzte, eta ikuskapen hau azpiegitura berde konektatua sortzen saiatuko da, egun paisaiaren unitateek duten segmentazioa eta banaketa konpondu eta elkar konektatuta funtzionatzeko.

Araba Erdiguneko azpiegitura berdea elementu hauek osatuko dute:

1. Ingurumen-balioak direla eta eremu babestuak: Kategoria honetan Natura 2000 Sareko eremuak sartzen dira, besteak beste, zenbait HBEG (Salburua, Valderejo-Sobron-Artzenako mendilerroa edo Arabako Mendebaleko mendilerroak) eta KBE (Entzia, Aldaiako edo Arkamu-Gibilo-Arrrastiako mendiak), naturaguneen saretik datozen mugaketekin batera. Batzuetan bigarrenak bat datoz N2000Srekin, Añanako diapiroaren kasuan izan ezik. Ingurumen balioak direla eta, guztira 19 eremu babestu daude.

2. Natura-intereseko beste espazio batzuk: Kategoria honetako eremuak ez daude eremu babestuen aurreko bi kategoriatan katalogatuta, baina azpiegituran marraztu dira, ekologia- eta ingurumen-balioa altua dutelako eta ekosistema-zerbitzuak ematen dituztelako. Horietako eremu batzuk dira Gasteizko mendiak, Badaiako eta Arratoko mendilerroak edo Tuioko mendilerroa.

3. Igarobide ekologikoen sarea: Igarobide ekologikoen kasuan, besteak beste, honako hauek ditugu:Gorbeia – Badaia eta Arrato mendilerroak iparraldean eta Gasteizko mendiak – Entzia ekialdean edo Izki – Jaundel edo Izki – mendilerroak, hegoaldean. Ibai-igarobideei ibaiaren izena ematen zaie, hala nola Zalla, Zadorra, Dulantzi edo Baia.

4. Sare hidrografikoa: Sare hidrografikoak azpiegitura urdina deritzana sortzen du, eta haren balioak eta funtzioak igarobide ekologikoei pareka dakizkieke, eremuan elkar konektatzeko gaitasun handia dutelako. Gune horiek fauna- eta ekologia-balio altukoak dira, eta gainerako naturaguneen antzera, ekosistema-zerbitzuak ematen dituzte. Natura 2000 Sareak ibai-igarobide gehienak Kontserbazio Bereziko Eremu gisa mugatzen ditu. Kategoria honetan sartzen dira, bestea beste, Zadorra, Ebro, Olaeta edo Errekaleor ibaiak.

Azpiegitura berdeari dagokionez LPPak garatu behar dituen proposamenak dira:

1. Babestutako eremuak txertatzea, haien arteko lotura bermatuz.
2. Igarobide ekologikoen plangintza egitea, EAEko azpiegitura berdean ezarritakoarekin koherentzia duen lurraldearen mugak ezarriz.
3. Eremu horietako ekosistemen lehengoratzea eta kontserbazioaren sustapena, funtsezkoa baita haien bioprozesuen funtzionamendu egokirako.
4. Barnean eta kanpoan lotutako sarearen gisan eremu horien integrazioa ahalbidetzea.
5. Azpiegitura berdearen sarean gertatzen diren ekosistemen funtzionamendu egokia bermatzea, horrek bermatuko baititu eremu horietatik eratorritako balizko zerbitzu ekosistematikoak.
6. Azpiegitura grisarekin dituen intersekzioen eta etorkizuneko konponbide posibleen azterketa.

4.2 Landa-habitataren eta tokiko nekazaritzako elikadura-sistemen sustapena

Arabako Eremu Funtzionalak arazo berezia du landa-izaera handia duen lurraldea delako eta udalerri gehienek 200 biztanle baino gutxiago dituztelako. Gainera, hori areagotu egiten da landa-eremu horietan zerbitzuak jasotzeko dituzten irisgarritasun-arazoengatik.

Horregatik, berrikuspen honen helburua izango da:

1. Gertuko elikagaien gehieneko autosufizientziara iristea, betiere nekazaritza ekologikoaren bidez ekoitzita.
2. Lurzoruaren karbono organikoa gehitzea eta, ondorioz, lurzoruaren emankortasuna hobetzea.
3. Ohiko nekazaritzatik nekazaritza ekologikora aldatzean nekazaritzak urtean 180.000 tona gehiago lortzea.
4. Akuiferoak deskutsatu eta berreskuratzea..
5. Nekazaritza ekologikoa hartzen duten lurzoruetan uraren perkolazioa handiagoa da era euri-ur gehiago iragaziko da. Gainera, infiltrazio handiagoa izateak esan nahi du uholdeek eragindako inpaktua murriztea arazo hori duten hiriguneetan.
6. Nekazaritza ekologikoko lurzoruetan higadura murriztea.
7. Nekazaritza ekologikorako erabiltzen den eremuko biodibertsitatea ugaritzea eta jendea bizi den eremuetako biodibertsitatea areagotzea, hiriguneetan eta landa-nukleotan azpiegitura berde gehiago sartuz.
8. Enplegua gehitzea, bereziki gazteentzako enplegua.

4.3 Eremu Funtzionala osatzen duten habitat urbanoak

4.3.1 Eremu funtzionaleko kokalekuen hierarkia

Araba Erdiguneko eremu funtzionaleko kokalekuen hierarkia-sistema termino hauetan planteatzen da:

1. Goiburua: Vitoria- Gasteiz, Eremu Funtzionalaren eta bere kuadrillaren goiburua
2. Azpiburuak:
    a. **Kanpezuko kuadrilla - Arabako Mendialdea:** Santikurutze Kanpezu Kanpezun.
    b. **Añanako kuadrilla / Arabako Ibarrak:** Rivabellosa
    c. **Gorbeialdeko kuadrilla:** Murgia (Zuia)
    d. **Arabako lautadako kuadrilla:** Agurain
    e. **Otxandio eta Ubide:** Otxandio
3. Nukleo artikulatzaileak
    a. **Arabako Mendialdeko Kuadrilla:** Maeztu
    b. **Añanako kuadrilla / Arabako Ibarrak:** Espejo (Gaubea), Langraiz Oka
    c. **Gorbeialdeko kuadrilla:** Legutio, Gopegi (Zigoitia)
    d. **Arabako lautadako kuadrilla:** Alegria-Dulantzi, Araia (Asparrena)

4.3.2 Hiri-hazkundearen perimetroak

LAGen 11. artikuluak ezartzen duen moduan, beharrezkoa da hiri-hazkunderako perimetroen figura ere ezartzea, eta etxebizitzen eta ekonomia-jardueren eskaria kontuan hartzea. Perimetro horren definizioak aukera eman beharko du lehendik dauden kokalekuekin hirian integratzeko eta hazkunde-prozesuak bideratzeko, baita nukleoen arteko lurraldeen hutsuneak babestuz proposatutako eraldaketa-ardatzak finkatzeko ere. Beraz, kontuan izango dira hiri-hazkundeko perimetro horren barruan dauden lurzoru industrialak.

Figura hau ez da udalerri guztietan aplikatuko.

4.4 Paisaia eta kultur ondarea: balioak, aukerak eta paisaiaren ekintzarako irizpideak

Berrikuspen honen helburu nagusia bai paisaia, bai haren eragin-eremua txertatzea da, paisaiaren kalitatearen helburuak betez eta 2020ko uztailean argitaratutako Araba Erdiguneko Paisaiaren Katalogoan garatutako paisaien ekintzak eta bilakaeraren adierazleak ezarriz.

Halaber, Katalogoak paisaiaren unitateak identifikatzen ditu, Paisaia Interes Bereziko Eremuak bereizten ditu, eta espazioan jartzen du zein eremutan aplikatu behar diren paisaiaren kalitate-helburuak.

Beraz, paisaiaren kalitate-helburuen transposizioa egiteko honako kategoria operatibo hauek zehazten dira, eta zonakatze-proposamenaren atalean dagoeneko aintzat hartu dira:

	PKH		PKH		PKH		PKH		PKH
Babes berezia	Ikuspegi-esposizio handiko kokaguneen babesa sustatzea.	Azpiegitura berdea	Eremu berdeak eta kulturalak egokitzea	Turismoa eta ondarea	Kontzejuen eta herrixken kontserbazioa indartzea	Ingurumen-hobekuntza	Meategi, zabortegi eta beste eremu degradatuen paisaia-integrazioa sustatzea.	Udal-plangintzan jarraibideak	Etorkizuneko hiri-garapenak paisaian txerta daitezen indartzea
	Agertoki-hondoko kokaguneen babesa sustatzea		Lotura-kokaguneen babesa sustatzea (IV)		Balio handiko eta hauskortasun bisual handiko guneen ikuspenaren babesa sustatzea		Larre eta sastraken paisaia- eta ekologia-hobekuntza sustatzea		Nekazaritza-azpiegituren hobekuntza bisuala indartzea
	Paisaian zuhaitz-masa berezien babesa sustatzea		Ibai, ibaiertz, hezegune eta ur-geruzen babesa, kontserbazioa eta hobekuntza sustatzea		Hiribildu eta hirigune historikoen babesa eta kontserbazioa sustatzea		Basoko landaketen paisaia- eta ekologia-hobekuntza sustatzea		Ahalmena duten industria-kokaguneen antolamendua sustatzea
	Natura-paisaiaren (harritsua eta higadurazkoa) babesa sustatzea		Ibaien, ibaiertzen eta hezeguneen berroneratzea eta babesa sustatzea		Kultura-kokaguneen kontserbazio eta babes bisuala sustatzea				Bisualki hauskorrak diren hiri-periferiako eremuen antolamendua sustatzea
	Kultura eta nekazaritza nahiz abeltzaintzako kokaguneen babes bisuala sustatzea		Berdegune bereziak babestu, kudeatu eta zabaltzea		Industria-ondarearen berroneratzea sustatzea				
	Harkaitz eta mendixken babesa eta kontserbazio bisuala sustatzea.								

Ondareari dagokionez, Euskadiko kultur ondare osoaren inklusioa sustatzen da, baita toponimia harmoniarekin tratatzea ere. Bestalde, Bultzatu 2050 Hiri Agendak kultur eta natur ondarea eta hirietako biodibertsitatea babesteko planak ezartzea proposatzen du. Helburu hori lortu nahi da LPPren berrikuspenarekin ere.

Beraz, paisaiaren eta ondarearen aldetik egiten diren ahaleginak honetara daude bideratuta:

1. Kultur ondarearen identifikazioa eta inbentarioa, bai materiala, bai immateriala.
2. Kultur Intereseko Ondasunaren figuratik harago doazen eremuak eta babes-planak mugatzea.
3. Eraikitako ondarea birgaitzea.
4. Ekimen turistikoetara eta aisialdirako erabiltzen diren eremuetara bideratutako araudiak erregulatzea.

4.5 Baliabideen kudeaketa jasangarria: 3E2030

LPPk jorratzen dituen baliabideen kudeaketa jasangarria Energiaren Euskal Estrategiatik abiatzen da, eta, horrela, proposamenak estrategia horrek dituen helburuak betetzeko energia berriztagarria ekoizteko beharrezko lurzoruaren azalera kalkulatzen du. Hala, 3E2030k esan nahi du energiaren kontsumoa murriztuko dela ehuneko hauetan:

- Orokorra = -% 16
- Etxebizitzak = -% 13
- Zerbitzuak= -% 22
- Garraioa = -% 18
- Industria = -% 13

Egun, Araba Erdiguneko eremu funtzionalak energia berriztagarriaren 100,5 ktep ditu bere energiaren mixean. Alabaina, 3E2030ren helburua da energia berriztagarrien ehunekoa +% 126 haztea 2030erako, beraz, energia berriztagarriaren kuota 126,6 ktep areagotu beharko litzateke.

Hala, energiaren ekoizpen faktorea lurzoruaren m2 gordin bakoitzerako 112 kWh /urteko baldin bada, azkeneko proposamena da energia fotovoltaikora bideratutako 1.317 hektareako lurzorua izatea, energia berriztagarriaren bitartez Araba Erdiguneko eremu funtzionaleko energia-eskari osoari erantzuteko.

Halaber, asmoa da egungo hiri-metabolismoaren dinamikak optimizatzea, ongizatea eta ekoizpena mantentzeko eta ahal den heinean, energia berriztagarrien balizko potentziala aprobetxatzeko, lotutako autosufizientziaren printzipioa ezarriz oro har.

Proposamen honek beste helburu batzuk ere baditu, hala nola:

1. Hornidura
    a. Deposituak berritu eta/edo handitzea
    b. Galerak sor ditzaketen hornikuntza-sareak berritzea
    c. Uraren kalitatea hobetzea
    d. Hornikuntza bermatzeko arazoak konpontzea
2. Saneamendua
    a. Iragazteko sistema berriak ezartzea
    b. Lehendik dauden sistemetara edo Hornidura eta Saneamenduko Plan Zuzentzaileak proposatzen dituen etorkizunekoetara konektatzea
    c. Hodi biltzaileen sareak hobetzea
3. Energia
    a. Iturri ez-berriztagarrien kontsumoa murriztea
    b. Energia autosifuzientziarako aurrerapausoak egitea
    c. Organismo analogoak eratzeko gomendioak, Foru Aldundiak eta Eusko Jaurlaritzak energia sortzeko martxan jarritako Ekiola/Enargi ereduaren arabera.
    d. Energia berriztagarria sortzeko instalazioak har ditzaketen eremuen definizioa.
    e. Eolikoa: dagoeneko badauden instalazioak berrindartzea proposatzen da, instalazio berriak sortu beharrean.
    f. Fotovoltaikoa: 1.317 hektareako lurzoruan plaka fotovoltaikoak instalatzea proposatzen da, Energiaren Euskal Estrategian energia berriztagarriak areagotzeko ezarri diren ehunekoak eta aurretik aipatutako energia-eskaria murritzeko helburuak bete ahal izateko.

4.6 Mugikortasun jasangarria sustatu eta garatzea: LAGen proposamenak txertatzea

Mugikortasunaren arloan, Eremu Funtzionaleko lekualdatze gehienek Vitoria-Gasteiz dute helmuga, bai lanagatik, bai ikasketengatik. Hala ere, nabarmendu behar da Arabako Mendialdetik egiten diren lekualdatzeak oso urriak direla, herritarren zahartzea dela eta. Aldiz, Kanpezutik eta Arraiatik egindako lekualdatzeak ohikoagoak dira, horiek baitira biztanleria aktiboagoa duten udalerriak.

Berrikuspen honek planteatzen dituen proposamenetako batzuk dira:

4.6.1 Errepideak

1. LPPak 2004an planteatu zuen AP-1aren luzapena alde batera uztea.
2. Oinarrizko sarean A-126 errepidea egokitzea Bernedo, Angostinan Nafarroako muga eta Santikurutze Kanpezuren artean.
3. Vitoria-Gasteizko ingurabidearen hegoaldea ixtea alde batera uztea, ingurumenean duen eragina eta hiriaren hiri-hazkunderako proposatu den perimetroa dela eta.

4.6.2 Trenak

Planak egungo tren-sareen konexioa indartzea proposatzen du mugikortasunaren eta logistikaren arloan irizpide orokorrak bultzatzeko.

1. Abiadura Handikoa:
    a. Euskadiko Y gauzatzen amaitzea (2001eko EAEko Trenbide Sarearen Lurralde Plan Sektoriala). Eginda dagoen ibilbidearen arteko lotura amaitzea eta trena Vitoria-Gasteiz hiri barruan integratzea.
    b. Gasteizko etorkizuneko geltokiaren intermodalitatea sustatzea, Madril-Paris ardatzaren igarobidea izango baita.
2. Gasteiz Iruñearekin eta Logroñorekin lotzen dituen distantzia erdiko trenen lotura indartzea.
3. Trenbide-pasaguneak kentzeko obrak bultzatzea.

4.7 Klima-aldaketa egokitu eta arintzea

LPParen berrikuspen honetarako klimaren ikuspegia txertatuko da, eraginak eta kalteberatasunak aztertuz eta ezartzeko neurriak zehaztuz. Kontuan izango dira Hiri agenden jarraibideak, hala nola GEIren aldetik eraikin neutroen eta erresilientziaren hobekuntzaren alde egiten dutenak.

Eremu funtzional honetan aurkitu diren arazo handiek muturreko prezipitazioek eragindako uholdeen arriskuei, estres hidrikoari eta beroaren irla efektuari erreferentzia egiten dietela kontuan izanik, baldintzatzaile horiek identifikatu eta haien kartografia egitea proposatzen da, egokitzeko neurriak ezarriz horrela.

LPParen proposamenak neurri hauek izango ditu:

1. Klima-aldaketatik eratorritako arriskuek gehien kaltetu dituzten eremuak identifikatzea.
    a. Klima-aldaketaren testuinguruan euriak eta ibaiek eragindako uholdeen arriskuaren bilakaera.
    b. Lehorteen maiztasuna areagotzeak sortutako kalteberatasun hidrikoa.
    c. Giza osasunaren gainean bero-boladak sortzen duen arrisku maila.
2. Klima-aldaketaren ondorioen analisian eta klima-aldaketa arindu eta hartara egokitze aldera neurrietan sakontzeko orientabideak sartuko dira.
3. Karbonoaren balantzean proposamenen intzidentzia kalkulatzea, kontsumo basala ezartzen bada.
4. Azpiegitura berdea eta naturan oinarritutako konponbideak sustatuko dira. Horrez gain, ekosistemak berroneratu eta naturalduko dira lurraldearen erresilientzia mantentzeko.
5. Hiriko eta hiri-inguruko berdeguneen artean konexioa bultzatzea eta ibai-ekosistemak txertatzea hiri-eremuetan bero-irlen ondorioak gutxitzeko eta klima-aldaketaren ondorioekiko erresilientzian laguntzeko.
6. Nekazaritza sektorea egokitzen laguntzea.

4.8 Lurraldearen gobernantza integratzaileagoa: hedapena eta partaidetza

Gobernantza da Araba Erdiguneko eremu funtzionalaren ezaugarri konplexuenetakoa; izan ere, lurralde honetan hainbat elkarketa mota dituzten egitura historikoak daude oraindik ere.

Indarrean dagoen LPPak gai hau jorratzen du eta lurraldeko zatien arabera banatu du eremua, baina banaketa ez da sekula eraginkorra izan. Egun, Arabako lurraldearen gobernantzan sartuta dauden elkarteak hauek dira:

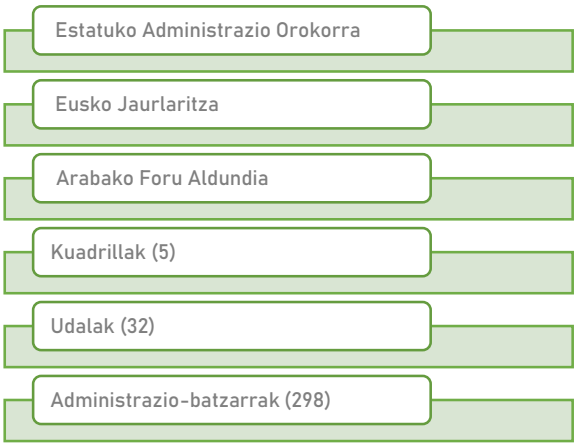

Hierarkia honen barruan, Udalbatzetako Administrazio-batzarrak dira lurraldearekiko eta haien biztanleekiko organismorik hurbilekoenak, beraz, garrantzitsua da haien autogobernua indartzeko bitartekoak ematea.

Tokiko sistemen arabera banatuta dagoen administrazio honek tokiko kudeaketa, zuzeneko harremana eta arazoen hautemate goiztiarra ahalbidetzen du. Era berean, mantenu jarraituaren kudeaketa ahalbidetzen du eta konponbideak azkar ezartzea.

Hala, LPPAren Berrikuspenak ezarri behar dituen neurriak hauek dira:

1. Fluxu metabolikoak kudeatzeko kudeaketa jasangarrirako gobernantza-estrategiak sustatzea.
2. Baliabide Metabolikoen Zentroa sortzea, Arabako Foru Aldundiaren mende, lotutako autosufizientziaren kudeaketaz arduratzeko.
3. Administrazio publikoen arteko koordinazioa ahalbidetzea.

5 AUKEREN AZTERKETA

21/2013 Legeak, abenduaren 9koak, Ingurumen Ebaluazioari buruzkoak eta 211/2012 Euskadiko Dekretuak, urriaren 16koak, plan eta programa estrategikoen ingurumeneko ebaluazioaren prozedura arautzen duenak, ezartzen dutenaren arabera, Ingurumeneko Azterketa Estrategikoak arrazoizko aukerak eta teknikoki eta ingurumenaren aldetik bideragarriak direnak izango ditu, horien artean, zero aukera.

5.1 Aukeren adierazpena

Antolamendurako aukera desberdinak adierazteko urratsa beharrezkoak da eta horretarako gakoak diren arazoak hauteman eta hasierako egoerarekin koherentea den diagnostikoa aurkeztu behar da. Lehen fase hau egungo egoeraren azterketa da, lurraldearen erabilera baldintzatu edo zehaztu dezaketen alderdi guztiak kontuan hartzeko bokazioarekin, besteak beste:

a) Indarrean dauden plangintzen tresnak.
b) Sektoreko legeen intzidentzia.
c) Partaidetza publikoa duten ekitaldien emaitza.
d) Lurraldearen ezaugarri naturalak.
e) Nekazaritzarako aprobetxamenduak, basoetarako, abeltzaintzarako, zinegetikorako, meatzaritzarako, etab.
f) Paisaiaren, ekologiaren, hiriguneen eta eremu historiko-artistikoen balioak.
g) Herritarren ezaugarriak.
h) Eraikuntzak eta azpiegiturak.
i) Programatutako obrak eta goiko plangintzatik eratorritako inbertsio publikoak.

Hautemandako arazo gakoen diagnostikoarekin dialektikoki lotuta dauden esku-hartzeko irizpide eta helburu batzuk ezartzea antolamendurako aukera zehatzak adierazteko beharrezko aurreko urratsa da. Horiek irizpide hauek izan behar dituzte:

1. Antolamendurako aukerak herritarren gehiengoak ezagutu eta onartu behar ditu, eta, era berean, antolamendurako tresna sentibera eta gizarte zibiletik datozen iradokizunetarako irekia izan behar da. Hain zuzen ere, antolamendu-tresnatik proposatutako estrategiak hiri-proiektu kolektibo bihurtzeko aukera izan dezan pieza erabakigarria da herritarren parte hartzeko prozesua.
2. Antolamendurako tresnak plangintza-prozesuan zehar proposatu diren askotariko aukeren ikuspegi selektiboa eta integratzailea izan beharko du bere proposamenetan.

Nolanahi ere, aukerak LPParen berrikuspenerako ezarri diren helburuen inguruan aurkeztu beharko dira, eta bakoitzarekin estrategia desberdina erabili beharko da helburuak lortzeko.

5.2 Aukeren azterketa

Aukeren balorazioari begira, kontuan izan behar dira faktore esanguratsuenetako hauek:

- Ingurumeneko ondorioak: Ingurumeneko ondorioei dagokienez, aukeretan planteatzen diren proposamenek kontuan izan beharko dituzte nekazaritzako ekologiaren, ingurumenaren eta

paisaiaren balio handiena duten arlo eta elementu horiek, eta bereziki kontuan hartu beharko dira Eremu Funtzionaleko aktibo natural nagusiak.

- Paisaiaren ondorioak: Aukerak hautatzerakoan kontuan hartu beharreko helburu nagusietako bat da planak inguru baliotsu eta hauskorretako paisaian duen eragina ahalik eta gehien murriztea. Eremua inguratzen duten komunikazio-bide nagusietatik dagoen ikusizko gaitasun handia eta balizko behatzaileen kopuru altua, eremuaren joera laua eta kostaldearen gabeziarekin batera dira plana garatzerako orduan mugatzaileetako bat paisaia izatea eragiten dutenak.
- Bideragarritasun ekonomikoa: Aldagai ekonomikoa antolamendurako aukera desberdinak ezartzean faktore erabakigarria da eta dinamizazioaren eta garapenaren arteko oreka bilatzen du.
- Bideragarritasun teknikoa eta kudeaketarena: Ezartzen diren espezifikazio arautzaileak betetzeko derrigortasun mailaren zehaztapena, administrazioko estamentu bakoitzaren eskumenak kontuan hartuz eta guztietan lurraldetasun-politika txertatzea ahalbidetuz.

5.2.1 0 aukera edo egungo egoera

Zero aukerak esan nahi du indarrean dagoen LPPa ez eguneratzea, hau da, abenduaren 28an 277/2004 Dekretuaren bidez onartu zen eta 2018an Jundiz – Billoda Intermodalaren Terminal Logistikoa eraiki ahal izateko aldatu zen Araba Erdiguneko Lurralde Plan Partzialarekin jarraitzea.

2004ko abenduan onartutako Lurralde Plan Partziala 1998an hasi zen prozesuaren emaitza izan zen. Urte horretan, Lankidetza Hitzarmena sinatu zuten orduko Eusko Jaurlaritzako Lurralde Antolaketa, Etxebizitza eta Ingurumen Sailak eta Arabako Foru aldundiko Urbanismo, Arkitektura eta Ingurumen departamentuak.

Plan honen helburu nagusia ekonomiaren eta biztanleriaren hazkundea dira eta 60ko hamarkadan izan ziren prozesuak erreproduzitzea da oinarria, horien artean nabarmentzen da industriaren gorakada, Arabako Lautadaren zati handi bat hartu zuena. Hala ere, kasu honetan, garapen ekonomikoa logistikatik etorriko litzateke eta zerbitzuen eta puntako teknologiaren sektoreetan oinarrituko litzateke.

Lurralde-ereduaren proposamenek Euskadiko trenbide-sarearen modernizazioa ere hartzen zuten kontuan, Europako Ardatzean sartu eta lau ardatzetan sailkatutako lurraldearen egitura diseinatu ahal izateko:

- Garraiobide eta komunikazio-azpiegitura desberdinekin lotura duten sareak eta fluxuen kanalizatzeko bitartekoak dituztenak.

- Erabilera menderatzailea eta jarraipena edo antolakuntzarako ezaugarri bat duten arlo guztiak osatzen dituzten erakundeak. Lurraldeari egiturazko izaera ematen dioten elementu antolatzaileak.

- Jarduera edo erabilera espezifikoekin lotuta dauden arloak barne hartzen dituzten eremuak eta erakunde edo elementu egituratzaileak indartzen dituztenak.

- Eremu funtzional honetako kokalekuak finkatzeko Eusko Jaurlaritzak eta Araba eta Bizkaiko Foru Aldundiek sustatu nahi dituzten hierarkizazioak jasotzen dituen hiri-sistema.

Eremu Funtzionala 11 Lurralde Zatitan banatzen da Planaren arabera, eta lau prozesu mota planteatzen dira:

- Landako lurzoruaren kategoriatik hirikora aldatzeko Lurralde Eraldaketarako prozesuak, urbanizazio jarraitua bihurtzera heldu gabe. Figura hau aukera-eremutzat hartzen diren arloetan eta lurraldeko dinamizazioaren ardatz eragileetan ezarri ohi da.

- Lurraldea babesteko, kalifikazioa aldatuko ez duten landa-lurzoruak hartzen dira kontuan, eta, orokorrean, goragoko mailako tresnek, hala nola Natura 2000 Sareak edo onura publikoko mendiek, xedatutakoen barruan sartzen dira.

- Gehienbat hutsik dauden eta Lurralde Babeserako Prozesuetan sar daitezkeen lurzoruak dauden lurraldea birkualifikatzeko prozesuek balio estrategikoa dute, hiri-eraldaketarako eremuen hurbiltasunagatik eta, beraz, hurbileko beste jarduketa batzuetatik eratorritako neurri konpentsatzaileen lehentasunezko harrerarako erreserbatzen dira.

- LPPan aurreikusten ez diren hurrengo ekimenen helburu izango diren arloak erreserbatzen diren Baliabideen Erreserbarako Prozesuak.

Era berean, indarrean dagoen LPPak hainbat ekintza proposatzen ditu eta horietako batzuk ez dira ezarri oraindik. LPP honen jarraipena, beraz, esku hartze horien garapena izango litzateke eta honela banatzen dira:

- Egiturazko Ekintzak. Horien helburua azpiegitura edo paisaia-ingurumena izan ohi dira.
    - AE-1: Etxabarri Ibiña-Armiñon lotura
    - AE-2: Garraio arinaren sarea
    - AE-3: Baia ibaiaren trenbidearen ibilbidea
    - AE-4: Uribarri-Araia aisia-ibilbidea
    - AE-5: Zadorrako nekazaritza-ibilbideak
    - AE-6: Ingurunearen aprobetxamendurako ibilbidea
    - AE-7: Arabako hegoaldeko eskualde arteko ibilbidea
    - AE-8: Ipar-mendebaldeko ordezko ibilbidea
    - AE-9: Donejakue bidea

- Jarduera ekonomikoa antolatzeko eta bizilekuen eskaintza dibertsifikatzeko jarduketen eragiketa estrategikoak.
    - OE-1: Subijana-Morillas / Pobes lurralde-eremua
    - OE-2: Iparraldeko Berrikuntza Arkua: Logistika, produkzio eta aireportuaren multzoa
    - OE-3: Hegoaldeko Berrikuntza Arkua. Arabako Atea
    - OE-4: Araiako hirigunea finkatzea
    - OE-5: Gesaltza-Bergonda-Espejoko lurraldearen artikulaziogunea
    - OE-6: Aguraingo lurraldea finkatzea
    - OE-7: Eguiletako lurraldearen artikulaziogunea
    - OE-8: Izkiko ingurumenaren interpretazio-zentroa
    - OE-9: Hegoaldeko Arkuko jarduera ekonomikoak
    - OE-10: Peñacerrada-Urizaharreko hornikuntzarako lurralde-espazio berria
    - OE-11: Santikurutze Kanpezuko garapen berriak

Araba Erdiguneko Eremu Funtzionaleko LPPa berrikusteko egokitasuna ondorengo alderdi orokor hauetan oinarritzen da:

- Indarrean dagoen LPParen 3. artikuluak iraupen mugagabea ezartzen duen arren, 4. artikuluan xedatzen da, edozein kasutan, 2019an eguneratu ziren Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamendurako Gidalerroak aldatu edo berrikusten badira LPPa berrikusi ahal izango dela.
- Arabako lurralde-antolamenduan eragin handia duen esparru arautzaile berrira egokitzea. Horien artean nabarmentzen da, besteak beste, urriaren 2ko 2/2014 Legea, 2/2006 Legea, Lurzoruaren eta Urbanismoaren ingurukoa, aldatzen duena.
- Araba Erdialdeko eremu funtzionalari eragiten dioten Lurralde Plan Sektorialetan ezartzen diren xedapen berriak eguneratu eta sartu behar dira, hala nola Nekazaritza eta Basozaintzako LPSa edo Arabako Lurralde Historikoko Bidegorrien eta Ibilbide Berdeen LPSa.

- LPParen berrikuspenari lehentasuna ematen dioten lurraldeko prozesuen garapena:
    - Arabako ekonomiaren oinarria zentralizatzea honako sektore hauetan; administrazio publikoan, hezkuntzan eta osasunean, merkataritzan-garraioan-ostalaritzan eta industrian.
    - Despopulazioa bai eskala erantsian. bai landa-eremuetan eta hiriguneetan.
    - Biztanleen zahartzea, bai Vitoria-Gasteizen, bai landa-eremuetan.
    - Hiriaren eta eskualdearen arteko banaketa sakona da eta horrek lurraldea zatitzen du.
    - Meatzaritzako ustiaketak eragindako ondorioak.
    - Biogaitasunak gainezka egitea eta ingurunean dauden berotegi efektuko gasek, nitratoek eta fosfatoek, gehieneko mugak gainditzea, nekazaritzako metabolismo intentsiboaren eta industrializazioaren eraginez.
    - Trebiñuk sortutako banaketa.

Energiaren aldetik, sektoreko egun egiten den kontsumoa hau da:

	Kontsumoa - Egungo erregimena (ktep)
Industria	271,9
Etxebizitzak	81,3
Zerbitzuak	60,3
Lehen sektorea	12,6
Garraioa	378,2
Guztira	**804,3**

5.2.2 1. aukera

Aukera honek egungo kontsumoak hartuko litezke kontuan, 0 aukeran ezartzen den moduan, baina kasu honetan, beharrak energia berriztagarriekin asetzea izango litzateke asmoa. Modu horretan, energia berriztagarriekin gaur egun Eremu Funtzionalean sortutako ktep-ak kontuan hartuta, beste 746 ktep sortu beharko lirateke, eta bihurtze-faktorea (112 kWh/urte m^2) aplikatuz gero, energia fotovoltaikorako 7.758 hektarea beharko lirateke.

Gainerako zehaztapenak proposatutako ereduaren berdinak izango lirateke.

5.2.3 2. aukera

1. Aukera 0 aukeraren edo egungo aukeraren antzekoa da, baina, kasu honetan, garraioak sortutako energiaren kontsumoa ez da kontuan hartzen etorkizuneko berriztagarrien ekoizpen-beharrak kalkulatzeko. Ildo horri jarraiki, energia fotovoltaikorako 3.824 hektarea beharko lirateke.

Gainerako zehaztapenak proposatutako ereduaren berdinak izango lirateke.

5.2.4 3. Aukera edo hautatu den aukera

3. aukera edo hautatu dena da Araba Erdiguneko Eremu Funtzionaleko LPParen berrikuspenaren zirriborroan xehetasun handienarekin garatu dena, baita Hasierako Dokumentu Estrategiko honetako 4. atalean ere. Kasu honetan, eta aurretik aipatu dugun moduan, Euskadiko Energiaren Estrategiaren helburuak lortzeko beharrezko lurzorua 1.317 hektareakoa izango litzateke energia berriztagarriei dagokienez.

Gainerako zehaztapenak proposatutako ereduaren berdinak izango lirateke.

5.2.5 4. aukera

4. aukera hautatutako aukeraren antzekoa da, baina kasu honetan balantze energetikoaren kalkulua ez da soilik Euskadiko 2030 Energiaren Estrategian erabakitakoa lortzera mugatzen, Euskadiko Garraio

Jasangarriaren Gida Planean (GJGP) ezarritako helburuak ere hartzen ditu kontuan. Gida Plan horrek kalkulatzen du garraioaren sektorerako petroliotik eratorritako kontsumoa % 30 murriztuko dela, beraz, horrek instalazio berriztagarrietarako beharrezkoa den azalera handitzea ekarriko luke, eta 2.285 hektareakoa izango litzateke.

Gainerako zehaztapenak proposatutako ereduaren berdinak izango lirateke.

5.2.6 5. aukera

Aukera honekin oinarrizko erregimenera pasatuko litzateke. Horri esker, baliabideen gutxieneko kopuruak zehazten dira, eta kostuko prezioan ezinbestez bermatzen saiatu behar da, energia-pobreziarik ez egoteko. Prezio librean baliabidearen kontsumo osagarriak, ordea, lagun dezake kontsumoa arrazoizko parametroen barruan mantentzen.

Kontzeptu horretatik abiatuta, LPPren ikuskapenak honako hau proposatzen du:

- Bizitegiak: Egungo erabileraren % 50 (etxebizitza bakoitzeko gutxi gorabehera 4.000 kWh/urte).
- Industria: Egungo energiaren kontsumoa mantentzen da.
- Zerbitzuak: Kontsumoa % 35 murrizten da, bizitegirako portaeraren bide beretik. Zerbitzuen oinarrizko erregimena 40 ktep inguru litzateke.
- Lehen sektorea: Egungo kontsumoa mantentzen da.
- Garraioa: Egungo kontsumoa herenera murrizten da. Ibilgailu elektrikoa sartzea, modu jasangarri berriak garatzea, salgaiak trenez gehiago mugitzea.

Premisa hauetatik abiatuta, 4.499 hektarea fotovoltaiko beharko lirateke.

Kasu honetan, azpiegitura berdeari dagokionez, nekazaritzako eta abeltzaintzako eta landazabaleko kategoriako lurzoruak sartuko lirateke. Balio estrategiko altua. Gainerako zehaztapenak proposatutako ereduaren berdinak izango lirateke.

5.2.7 6. aukera

Aukera honetan, 5. aukeran bezala, oinarrizko erregimenera pasatzen da; kasu honetan, ordea, industriaren sektoreak kontsumitutako energia ez da zenbatzen, eta gainerako sektoreetan kontsumo-murrizketak mantentzen dira, 5. aukeran zehaztutakoaren ildotik. Modu honetan, industriarena izan ezik, gainerakoen oinarrizko energia-beharrak betetzeko, 1.671 hektarea fotovoltaiko beharko lirateke.

Azpiegitura berdeari dagokionez, aukera honek 5. aukerak bezala, nekazaritzako eta abeltzaintzako eta landazabaleko lurrak ere hartuko lituzke. Azpiegitura berdearen baldintzatzaile kontrajarriaren barruan balio estrategiko altua du. Gainerako zehaztapenak proposatutako ereduaren berdinak izango lirateke.

5.3 Proposatutako aukeren sintesia

1. aukera	2. aukera	3. aukera	4. aukera	5. aukera	6. aukera

	Egungo kontsumoa (ktep)	Egungo kontsumoa garraiorik gabe (ktep)	Etorkizuneko kontsumoa (3E2030) (ktep)	Etorkizuneko kontsumoa (3E2030) + Ibil. elektrikoa (ktep)	Oinarrizko erregimena (ktep)	Oinarrizko erregimena industriarik gabe (ktep)
Industria	271,9	271,9	236,6	236,6	271,9	
Etxebizitzak	81,3	81,3	70,7	70,7	40,7	40,7
Zerbitzuak	60,3	60,3	47,0	47,0	39,8	39,8
Lehen sektorea	12,6	12,6	11,0	11,0	12,6	12,6
Garraioa	378,2	0	310,1	310,1	126,1	126,1
Lehendik dauden energia berriztagarriak	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5
Guztira	746	368	127	220	432	161
Azalera fotovoltaikoa (ha)	**7758**	**3824**	**1317**	**2285**	**4499**	**1671**

6 INGURUMENAREN EZAUGARRIAK

6.1 Klima

Euskadik heterogeneotasuna du klimaren aldetik. Zehazki, Araba Erdiguneko Eremu Funtzionala bi eskualdek baldintzatzen dute; Eurosiberiarrak eta Mediterraneokoak.

Eremu Eurosiberiarrak Eremu Funtzionaleko ipar-ekialdea hartzen du eta tenperatura leunak eta uda hezeak izan ohi ditu. Eremu hau Pirinioetako mendigunetik hurbil dagoenez, batez besteko tenperaturak baxuak dira, 11ºC ingurukoak, eta nabarmen egiten dute behera neguan. Prezipitazioen bolumena urteko 1.500 – 2.000 mm ingurukoa da eta itsasoaren mailatik 1.500 metrotik gora, elurra izan ohi da.

Bestalde, Eremu Funtzionaleko hego-ekialdeko eremuan, Mediterraneo inguruko berezko klima dago, eta udak lehorrak eta beroak dira. Beraz, landarediarentzako estres hidrikoa sortzen du, eremu Eurosiberiarrean ez bezala. Bestalde, neguak hotzak dira, eta 15 gradu arteko alde termikoak egon daitezke. Hala ere, urteko prezipitazioak ez dira 1.000 mm baino gehiagokoak izaten. Izan ere, aire hezearen masak ahulduta heltzen dira eremu honetara mendialdeetatik igaro ostean.

6.2 Geologia eta edafologia

Erliebeak eta geologiak erabat baldintzatzen dituzte eskualdeko ezaugarri fisikoak eta lurraldearenak. Topografiak eta erliebeak sortzen dituzte eremuko ezaugarri bioklimatikoak, eta Euskadi-Kantabriakoa da Eremu Funtzionalean nagusitzen dena, hego-ekialdean izan ezik, bertan Ebroko Sakonunearen erliebearen zati bat baitago.

Unitate morfoegiturazkoei dagokienez, iparraldean Euskal Mendiak nabarmentzen dira eta hegoaldean Toloño mendilerroa. Bi mugen artean dagoen Arabako Lautada deituriko sakonunea eta tarteko hainbat mendilerro eta sakonune, hala nola Urbasako Mendilerroa, Kodeseko Mendilerroa edo Obarenes mendien inguruak.

Euskal Mendiekin lotura duten euskarri geomorfologikoak Behe Kretazikoko materialek osatutako sedimentu terrigenoak dira gehienbat, besteak beste, tuparriak eta kareharriak. Arabako Lautadari dagokionez, Goi Kretazikoko tuparri-sedimentuek osatzen dute eta Zadorra eta Arakil arro hidrogafikoetan dauden Kuaternarioko material gainjarriak tartekatzen dira. Bestalde, Murgiako eremuan, ipar-mendebaldean, Keuperreko material bigunak daude, eta Goi Kretazikoko kareharrizko malkarrek inguratzen duten sakonunea sortzen da.

Mendebaldean, Badaia, Arkamo eta Arrato mendilerroek kareharriek, kareharri dolomitikoek eta Goi Kretazikoko tuparriek osatutako euskarria dute. Isurialdeak oso markatuta daude; iparraldeko zatian isurialdea malkartsua da, erdialdekoak, aldiz, topografia leunagoa du. Hala, itxura karstikoa du, lapiazekin, dolinekin eta itxitako sakonuneekin.

Eremu Funtzionaleko ekialdean Iturrieta eta Entzia mendiak daude, eta bai Goi Kretazikotik, bai itsas tertziariotik datozen sedimentu karbonatuek osatzen dituzte. Urbasako Mendilerroaren ingurua osatzen duten kalkarenitazko eta dolomiazko gailurrak nabarmentzen dira. Mendilerro horrekin batera daude Harana eta Santikurutze Kanpezuko sakonunea, Goi Kretazikoko sedimentuek eta kontinenteko Tertziarioko materialek osatua. Haiekin batera dago Lokizeko Mendilerroa, Goi Kretazikoko kareharrizko materialekin osatua, eta hegoaldera doan heinean, areagotu egiten da eduki detritikoa.

Bestalde, Toloñoko Mendilerroa azaleratze mesozoikoek, paleozoikoek eta eozenoek osatzen dute. Iparraldean, sedimentu mesozeikoak tolestuta eta apurtuta daude, eta Pliozenoaren hasieran tektonika distentsiboaren ondorioz sortu ziren hobi batzuk nabarmentzen dira.

Miranda-Trebiñuko sakonune tertziarioa Keuperreko material triasikoek osatzen dute eta Añanako Gatzagen diapiroa osatuz gainazaleratzen da. Hori Arabako egiturazko unitatearen parte da Arabako Lautadarekin batera.

Halaber, Toloño Mendilerroaren mendebaldean erliebe indartsuak daude eta Kodesko Mendilerroa osatzen dute. Material kretazikoek eta batez ere karbonikoek osatzen dute mendilerroa.

Azkenik, Obarenes Mendiak daude hego-ekialdean eta material karbonikoek, kalizek eta margazko materialek osatzen duten euskarria dute.

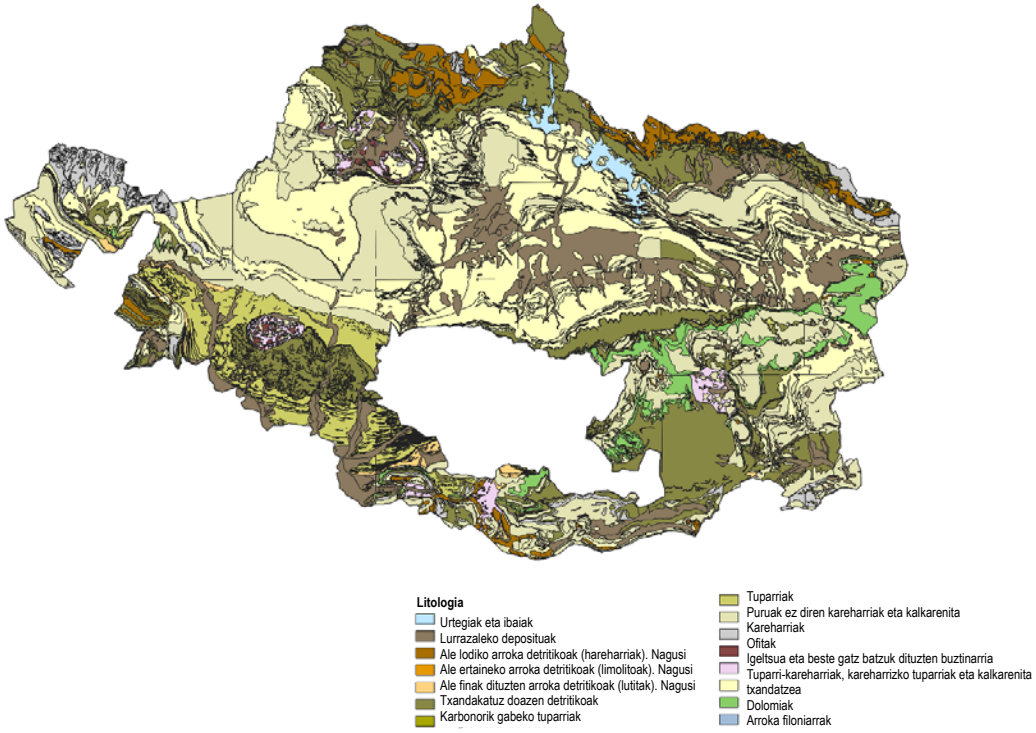

2. IRUDIA: LITOLOGIA. ITURRIA: IDE EUSKADI ETA GEUK EGINA.

EAEko Geodibertsitatearen Estrategiaren arabera, geologia-intereseko 24 toki daude Araba Erdigunean eta antolamendurako irizpide gisa sartuko dira Lurralde Plan Partzial honetan. Geologia-intereseko lekuen kudeaketa araudi espezifikoaren arabera ezarriko da,erkidegoan onartutako Estrategiaren esku hartzeko irizpideen arabera.

6.3 Hidrologia

Paisaia moldatzen duen Araba Erdialdeko Eremu Funtzionaleko sare hidrografikoa Ebroko Arro Hidrografikoan dago. Lautadako ibaiak laburrak eta emari gutxikoak izan ohi dira, eta haran zabalak sortu ohi dituzte, oso garatuta dauden haran-hondo eta ibai-terrazekin. Haien artean nabarmentzen da Zadorra ibaia. Eremu Funtzionaletik igarotzen da Arabako Erdigunea gurutzatuz eta haren arroa Zalla, Barrundia, Alegria, Santa Engrazi, Urkiola eta Albina erreken parte da. Ibai hauen ezaugarri nabarmenena da buruak sartuta izan ohi dituztela eta ibilbidea okerra izan ohi dela. Horixe gertatzen da Zadorrarekin Vitoria-Gasteiztik irteten denean.

Ebroren urteko batez besteko emaria 81 m^3-koa da, eta bigarren emaririk handiena duen ibaia Zadorra da, urteko batez besteko 20,6 m^3 izanik. Uribarri-Ganboa eta Urrunaga urtegiek erregulatzen dute ibai hori. Baia ibaiak iparraldetik hegoaldera zeharkatzen du probintzia eta batez besteko emaria 6 m^3-koa da. Ur horien kalitateari dagokionez, desberdintasunak daude. Zadorra ibaiaren kasuan, urek kalitate handia dute Vitoria-Gasteizera heltzen den arte. Bertan nabarmen okertzen da kalitatea.

Halaber, Eremu Funtzionalak hainbat urtegi ditu, hala nola Urrunagakoa Santa Engrazia eta Urkiola erreketako urak jasotzen dituena. Hala ere, Uribarri urtegiko urak ere jasotzen ditu, biak lur azpiko akueduktu batekin lotuta baitaude. Urtegi honen helburu nagusia Bilbo hornitzea da eta Barazarreko zentralean energia hidroelektrikoa sortzea. Zentrala Arratia ibaian dago, Nerbioi ibaiaren adarrean. Urak kutsatzeko arrisku handia du Otxandioko metalgintzako industrien ondorioz.

Bestalde, Uribarriko urtegiak Zadorratik eta Barrundiatik jasotzen ditu urak, baita Argazubi, Añua eta Alegria erreken emariaren zati batetik ere. Urtegi honen ardura da Arabako eta Bizkaiko udalerriak hornitzea, eta Bizkaiko udalerrietara ura eramateko Urrunagako urtegitik igaro behar du. Erabilera hidroelektrikoa ere badu, eta Urrunagako urtegiaren modura, urak kutsatzeko arrisku altua du, inguruan dagoen industria-jardueraren ondorioz.

Lur azpiko urei dagokienez, nabarmendu behar da akuiferorik zaurgarrienak kareharrizko mendiguneetakoak edo Vitoria-Gasteizko Unitate Hidroelektrikokoak direla.

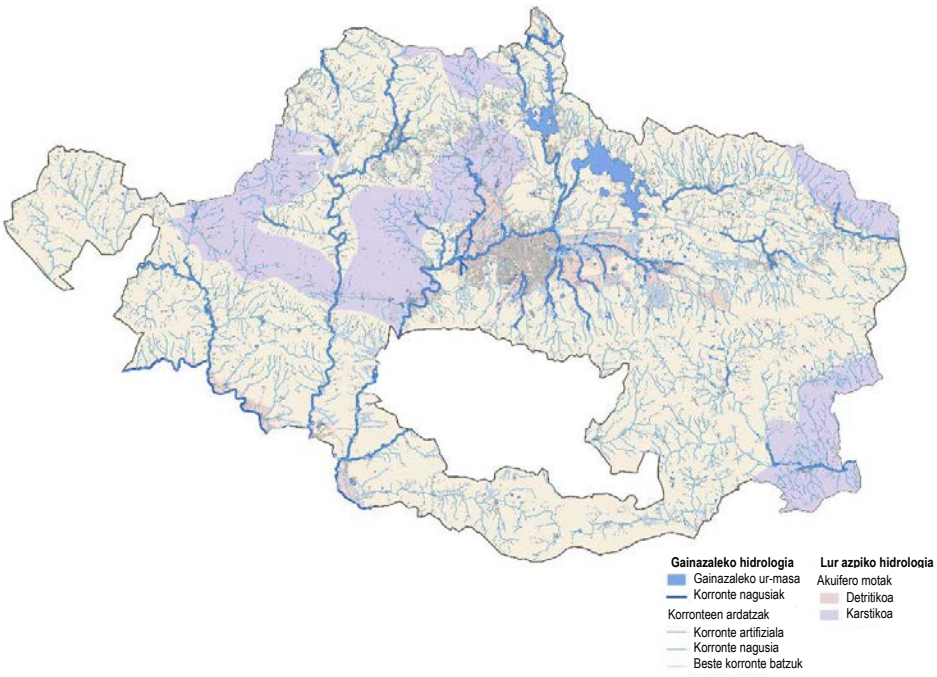

3. IRUDIA: HIDROLOGIA. ITURRIA: IDE EUSKADI ETA GEUK EGINA.

6.4 Landaredia

Aurretik aipatu dugun klima desberdinaren ondorioz, paisaia oso desberdinak daude Araba Erdiguneko Eremu Funtzionalean.

Alde batetik, Arabako Lautada dago, Vitoria-Gasteiz inguratzen duen eremua. Landarediaren artean, harizti eutrofiko azpiatlantikoa da nagusi. Ipar-ekialdean, Aratz edo Urkilla mendi-hegalen gertuko eremuan sastrakak eta zuhaiztiko karraskak daude, baita erkametzak edo haritz ilaundura ere. Aldiz, Urbasa-Entzia mendilerrotik gertu pagadiak eta urkidiak daude, izaera askoz ozeanikoagoa eta menditarra dutenak. Eta, hegoalderantz, erkamezti submediterraniarra dago karraskadi menditar lehorrarekin batera.

Nabarmentzekoa da pagadiek estalitako azalera handia Toloñoko Mendilerroan, Kodesko mendilerroan, Andia mendilerroan, Gasteizko mendietan, Iturrieta mendietan, Urkilla mendilerroko hegaletan eta Elgeako mendilerroan. Halaber, erkamezti ugari daude Gasteizko eta Izkizeko mendietan; eta mendebaldeko eremua artadi eta garrigek hartzen dute, nahiz eta Kanpezu eta Kodesko haranetan ere badiren. Iparraldean ere hariztiak aurki daitezke, baina gutxiago, baita pinudi espontaneoak ere.

Erriberako landarediari dagokionez, Zadorra ibaiarekin lotuta dagoena aurki dezakegu eta hein handi batean jatorri naturala eta egitura konplexua du. Haltzak (*Alnus glutinosa*), lizarrak (*Fraxinus excelsior*), zumeak eta makalak dira nagusi, besteak beste. Hala ere, erriberako landaredia mota hau urritu egin da gizakien jardueraren ondorioz; izan ere, kasu batzuetan, lursailak drainatu dira larreak eta laborantzak bihurtzeko.

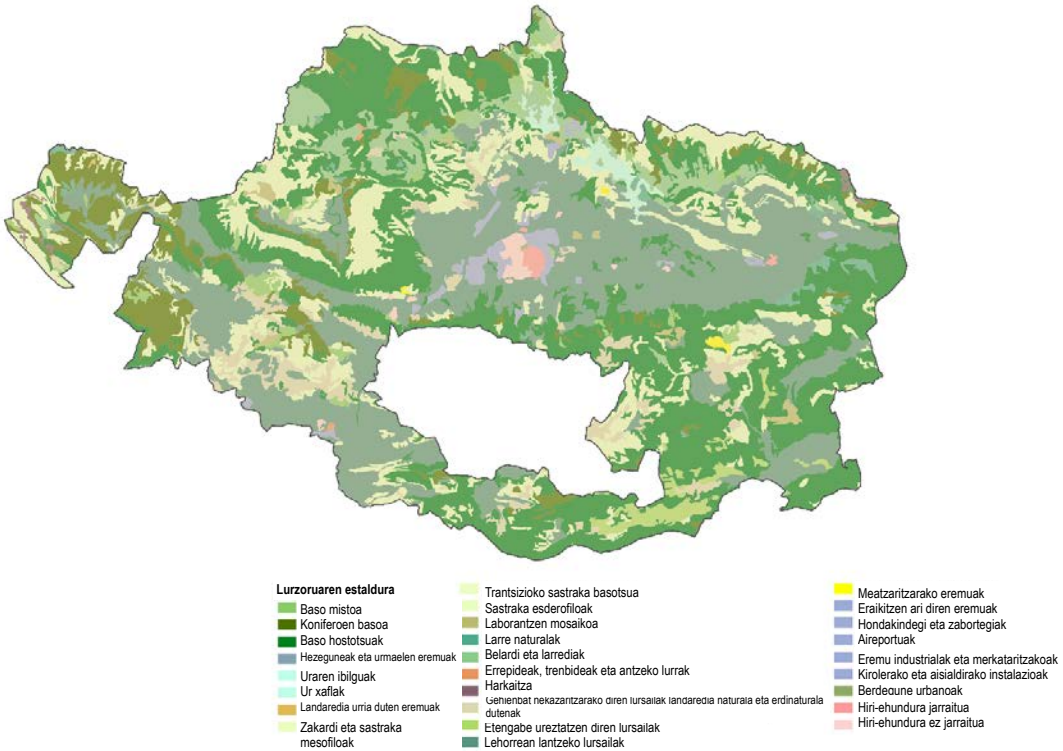

4. IRUDIA: LURZORUAREN ESTALDURA (CORINE LAND COVER, 2006). ITURRIA: IDE EUSKADI ETA GEUK EGINA.

Faunari dagokionez, Arabako Erdigunean EAEn katalogatuta dauden animalia ornodunen % 89 aurki daiteke, hau da, 145 espezie daude guztira. Gehienak Natura 2000 Sareak babestutako eremuetan bizi dira.

6.5 Babestutako naturguneak

Erdiguneko Arabako Eremu Funtzionaleko Eremu Naturalen Sarearen barruan 5 natura-parke daude eta beste bat tramiteak egiten ari da (Gasteizko mendiak); Babestutako Biotopo bat eta beste bat tramiteak egiten; eta 9 zuhaitz berezi. Babestutako azaleraren 31.201 hektarea hartzen ditu, hau da, Eremu Funtzionaleko azalera osoaren % 13,4.

Natura Parke izendatu diren Arabako naturagune guztiek dagokien Baliabide Naturalen Antolamendurako Plana dute. Valderejoko Natur Parkea izan zen Eremu Funtzionaleko lehena, 1992an, gero, Gorbeiako Natur Parkea 1994an, Izkiko Natur Parkea 1998an, Urkiolakoa 2002an eta, azkenik, Aizkorri-Aratz Natur Parkea 2006an.

Halaber, lurraldean hiru RAMSAR hezegune daude eta Natura 2000 Sareari dagokionez, Kontserbazio Bereziko 23 Eremu daude, Hegaztien babeserako (horietako 4 Kontserbazio Bereziko Eremuak dira), 6 Eremu Berezi eta Garrantzia Komunitarioa duten 23 Toki, hau da, 79.936 hektarea daude babestuta, Araba Erdiguneko azalera osoaren % 34,3. Era berean, lurraldearen zati handi bat Europako “Habitat” Zuzentarauak babesten du.

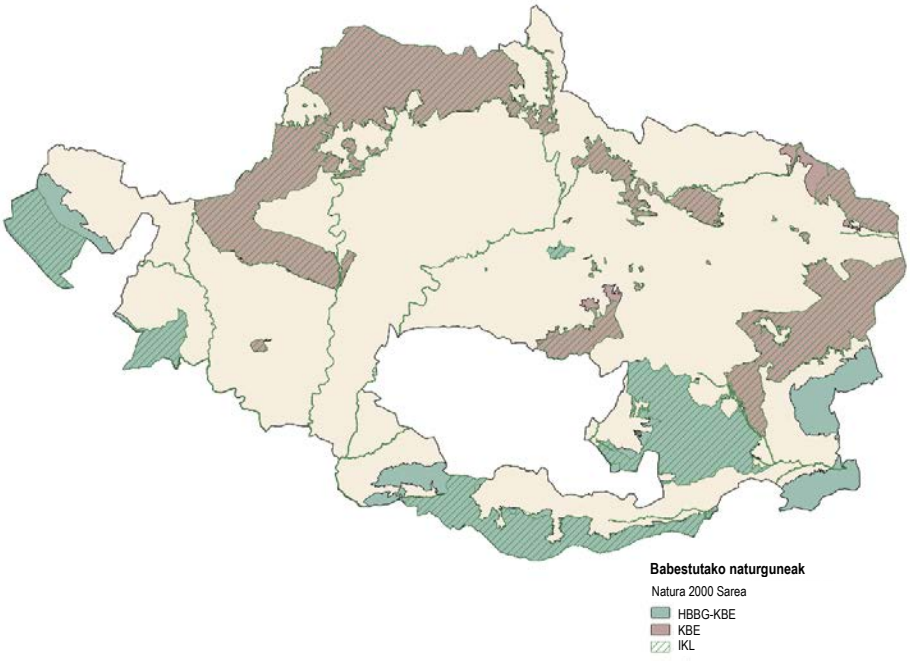

5. IRUDIA: NATURA 2000 SAREA. ITURRIA: IDE EUSKADI ETA GEUK EGINA.

6.6 Paisaia

Araba Erdiguneko Eremu Funtzionalak paisaia aberatsak eta askotarikoak ditu. Oro har, ezaugarri orokorrei erreparatuz, Araba Erdiguneko Eremu Funtzionaleko Paisaien Katalogoak zehazten ditu Araba Erdiguneko paisaien tipologiak. Dokumentu honek paisaia-unitate desberdinak kudeatzeko tresna bat sortu nahi du, Paisaien Europako Hitzarmenaren eta EAEko lurraldeko paisaiaren kudeaketaren eta antolamenduaren Dekretuaren (90/2014 Dekretua) arabera.

Katalogoaren arabera, Araba Erdiguneko paisaia-unitateak hiru bloketan banatzen dira:

- Lautada zabalak
- Mendi-oinarriko hegalak eta ibarrak
- Mendilerroak eta mendiak

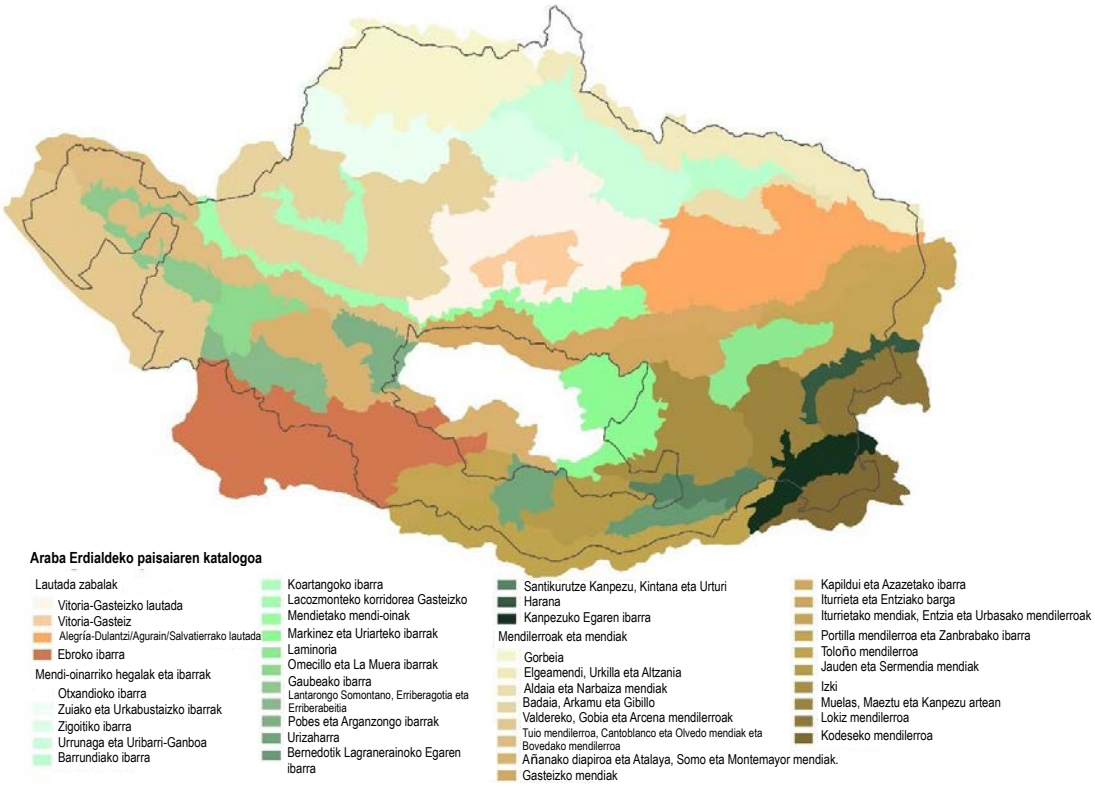

7. IRUDIA. ARABA ERDIGUNEKO PAISAIEN KATALOGOA. ITURRIA EUSKO JAURLARITZA ETA GEUK EGINA.

Paisaien katalogoaren arabera, Araba Erdiguneko Eremu Funtzionalean azalerarik handiena hartzen duten bost unitateak hauek dira:

Badaia, Arkamu eta Gibillo

Unitate honen ezaugarria kalizazko litologia da, arroilatan dago zatituta eta basoek eta goi-ordokietako morfologia ohikoek osatzen dute paisaia. Bi isurialde ditu: bata magal malkartsuek osatua, eta bestea, leunagoek osatua. Formazio karstikoen presentzia da ezaugarri nagusia, hala nola lapiazak, kobak edo dolinak. Paisaiaren eta geografiaren funtsezko erreferentzia da. Goi-ordokietan larreak dira nagusi, aldiz, mendi-magaletan basoak daude gehien bat eta ezaugarri desberdinak dituzte mendi-magalaren arabera.

Alegria-Dulantzi eta Aguraingo lautada

Lautadaren ezaugarria nekazaritzako eta hiriguneetako eraldaketa da, eta baita azpiegituren igarobidea ere. Lautada hau nagusiki nekazaria da, Arabako Lautada osoaren modura. Lurrak oso emankorrak dira, sakonak eta ondo egituratuta daude. Paisaiak lehorreko laborantza handiak ditu, sail ureztatu zabalekin nahastuta. Ezaugarri nagusi horien artean muino txikiak ere badaude, baita nukleo tradizional eta hirigune esanguratsuak ere.

Vitoria-Gasteizko lautada

Alegria-Dulantzi eta Aguraingo lautadaren ezaugarri antzekoak dituen lautada zabala da, eta harekin batera osatzen du Arabako Lautada. Mendetan nekazaritzarako landu diren lur oparoak oso bestelakoak dira XX. mendeko bigarren erdialdetik aurrera Vitoria-Gasteizko hiriguneak, logistikak eta industriak izan duen eraldaketarekin, baita azpiegitura berri eta indartsuak izan dituelako ere. Unitate horrek hiria mugatzen du, eta Eraztun Berdea deiturikoak inguratzen ditu Vitoria-Gasteizko zabalguneak.

Gorbeia

Gorbeiako mendilerroa Bizkaia eta Araba artean dago eta mendiko erliebe malkartsuak dira nagusi bertan. Punturik altuena Gorbeiako tontorra da, 1.484 metroko altueran, eta Natur Parke gisa dago izendatuta. Paisaiaren erreferentea da, ez soilik balio sinboliko eta kulturalarengatik, baita lurraldeko eremu oso zabal baten hondo eszenikoa delako, nahiz eta barrualdean begizko irismen baxua duten eremuak dituen, eta, beraz, hauskortasun txikiagokoak.

Elgeamendi, Urkilla eta Altzania

Kareharri eta hareharrizko mendilerroen lerroa da, eta gailurrak 1.200 metrora hurbiltzen dira. Magalek aldapa handiak dituzte eta zuhaitzez estalita daude gehienbat. Eremu Funtzionaleko eta batez ere Arabako Lautadako iparraldeko hondoko agertokia da, eta iparraldera hedatzen den mendilerroaren parte da, Euskal Mendiak osatuz. Paisaia-unitate honen eremu batzuk Biodibertsitatearen Erreserba eta Natur Parkea dira.

6.7 Kultura ondarea

Arabako Kultur Ondarearen ezaugarria egungo Eremu Funtzionalean izan diren kultura desberdinen aberastasuna eta dibertsitatea dira. Bertan aurki daitezke historiaurreko kokalekuak eta aztarnategiak, menhirrak eta nekropoliak, kokaleku zelten aztarnak, eta kronologikoki jarraituz, dorreak eta dorretxeak, beste elementu batzuen artean.

Araba Erdiguneko Eremu Funtzionaleko Kultur Ondare gehienak ez du babes-elementurik. Arabako Mendialdean eta haranetan egindako oinarrizko ikerketen arabera, bi eskualdeetan Kultur Intereseko 9 ondasun daude guztira. San Juan Ermita, Igokundeko ama Birjinaren eliza, Antoñanako Harresiak eta Peñako Ama Birjinaren eliza Arabako Mendialdean eta Gatzagak, Orgazko Dorrea, Fontechako Kondestablearen Dorrea, Baronatarren Dorretxea eta Arabako Haranen artean dagoen Igokundeko Ama Birjinaren eliza.

Horiez gain, industria-ondareko beste elementu batzuk, informazioguneak edo kulturalak eta kultur ibilbideak ere badaude. Horiek osatzen dute lurraldeko ondare kulturalaren zatirik handiena.

Ondarearen arazo handienetako bat babes falta da. Duela gutxi argi ikusi da arazo hori aztarnategi batzuk espoliatu dituztenean.

7 AURREIKUS DAITEKEEN PLANAREN GARAPENA

Ingurumenaren Ebaluazio Estrategikoaren helburua plan eta programen ezarpenaren emaitzek ingurumenean duten eragina prebenitzea da. Azken helburua ingurumen ikuspegia plangintzako dokumentuetan, lurraldearen antolamenduan eta sektorearen plangintzan sartu ote den ebaluatzea da. Ondorioz, dokumentu horiek garatzean egon daitezken balizko ondorioak aztertu eta baloratzen ditu.

Kontrolerako tresna gisa, Ingurumeneko Ebaluazioak zentzua du Integratutako Ingurumenaren Kontrol Sistemaren barruan. Prozedura Europako Batzordeak sustatu zuen eta 2001eko ekainaren 27ko 2001/42/CE Zuzentaraua, plan eta programa batzuek ingurumenean duten eragina ebaluatzeari buruzkoa, onartzean ezarri zen, eta berriki abenduaren 13ko 2011/92/UE zuzentarauan, proiektu publiko eta pribatu batzuek ingurumenean duten eraginaren ebaluazioaren ingurukoan. Espainiako legedian, ingurumenaren ebaluazioa abenduaren 9ko 21/2013 Legeak, ingurumenaren ebaluazioari buruzkoak, arautzen du eta 2011/92/UE zuzentaraua aldatzen du.

Euskadin, ingurumenaren ebaluazio estrategikoaren prozedura aurretik aipatu dugun moduan egingo litzateke, 21/2013 Legeak estatuan ezartzen duen oinarrizko araubidearen arabera eta ingurumenaren arloan Erkidegoan dagoen araudiaren arabera. Kasu honetan, otsailaren 27ko 3/1998 Legea, Ingurumenaren Babes Orokorrerakoa, eta urriaren 16ko 211/2012 Dekretua, plan eta programen ebaluazio estrategikoaren prozedura arautzen duena, izango lirateke.

Ingurumenaren Ebaluazio Estrategikoa nahiko prozesu konplexua da eta hiru eragile nagusik hartzen dute parte: Lurralde Plan Partziala Berrikusten duen sustatzailea bera (organo sustatzailea), organo substantiboa eta eskumena duen ingurumen-organoa. Azken horrek izapidetu eta ebaluatu egiten du estrategia eta organo substantiboa ere izan daiteke sustatzailea aldi berean. Gainera, prozedurak kontsultarako izapidetzea ere badu eta informazio publikorako prozedura sartzen da bertan. Prozedura horretan administrazio publikoen, izaera desberdineko elkarteen edo norbanakoen alegazioak eta txostenak jasotzen dira.

Ingurumenaren Ebaluazioa Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena egin eta izapidetzeko epearen barruan egin behar da eta derrigorrez amaitu behar da behin betiko onartu aurretik, izaera loteslea duen izapidea baita. Araba Erdiguneko LPPren Berrikuspenaren eta ingurumenaren izapidetzearen fase nagusien arteko lotura hurrengo taulan ageri da:

INGURUMENAREN IZAPIDEA	HIRIGINTZAREN IZAPIDEA
1- HASTEKO ESKAERA (Eusko Jaurlaritza)	1- HASIERAKO ONARPENERAKO DOKUMENTU TEKNIKOA. ADMINISTRAZIO ITUNA
Eskaera+LPPren zirriborroa+Hasierako Dokumentu Estrategikoa	
2- ERAGITEN DIEN ADMINISTRAZIO PUBLIKOEI ETA INTERESA DUTEN PERTSONEI KONTSULTA EGITEA	2- KONTSULTAK ETA INFORMAZIO PUBLIKOA
Zirriborroa eta kontsultatua izan den hasierako dokumentua 1 hilabete	Informazio publikoa (2 hilabete) + Administrazioen Txostenak + Mugakide diren udalerrien txostena
3- IRISMENEKO DOKUMENTUA (ingurumeneko organoa)	Dagozkion zuzenketak sartzea
4- INGURUMENAREN AZTERKETA ESTRATEGIKOA (Eusko Jaurlaritza)	3.- HASIERAKO ONARPENA.
INFORMAZIO PUBLIKOA ETA KONTSULTAK 45 egun baliodun	
4- EGOKITUTAKO ESPEDIENTE OSOA BERRIRIO IGORTZEA (Eusko Jaurlaritza)	4- BEHIN BETIKO ONARPENAREN ESKAERA
•Egokitutako Ingurumeneko Azterketa Estrategikoa •Planaren amaierako proposamena •IParen emaitzak eta kontsultak •Sustatzailearen laburpenaren dokumentua	Dagokion txosten argigarriak bildu / Zehaztapenak zuzendu
5- INGURUMENAREN ADIERAZPEN ESTRATEGIKOA (Ingurumeneko organoa)	
BEHIN BETIKO ONARPENA **PLANAREN ONARPENAREN PUBLIKOTASUNA**	

7.1 Hirigintzaren izapidea

Hirigintzaren izapidea, kasu honetan, martxoaren 24ko 46/2020 Dekretuan, lurraldearen antolamendurako planak eta hirigintzaren antolamendurako tresnak onartzeko prozedura arautzen dituena, ezartzen denaren arabera xedatzen da.

Dekretu honek II. Atalean jasotzen ditu Lurralde Plan Partzialak egin eta onartzeko prozedurak, zehazki 13 eta 16 arteko artikuluetan.

7.1.1 Lurralde Plan Partzialak onartzeko prozeduren ekimena

LPPa berrikusteko prozedurak Eusko Jaurlaritzako lurralde-antolamendurako eskumena duten sailen esku daude. Ekimena egingo duen erkidegoko administrazioa, beraz, arduratuko da bestetik bere hornikuntza eta programei erreferentzia egiten dien informazio orokorra eta espezifikoa eskuratzeaz. Halaber, Eusko Jaurlaritzako sailaren bitartez, Autonomia Erkidegoko Gobernu Ordezkaritzari eskatuko dio estatuko aurreikuspenen, jarduketa-programen eta inbertsioen inguruko informazioa.

7.1.2 Lurralde Plan Partzialaren aurrerakina

Beharrezko informazioa bildu ostean, organo sustatzaileak Planaren aurrerakina eta Hasierako Dokumentu Estrategikoa egingo ditu. Ondoren, espedienteak izapide hauek egin beharko ditu aldi berean:

a) Aurrerakina Eusko Jaurlaritzak edo foru-aldundi sustatzaileak igorriko die lurraldeko gainerako administrazio publiko interesdunei, bi hilabeteko epean haien oharrak, iradokizunak, aukerak eta proposamenak adieraz ditzaten.
b) Halaber, aurrerakina herritarren parte-hartze prozesu batetik igaroko da eta argitaratu egingo da 46/2020 Dekretuan horretarako aurreikusi diren terminoetan.
c) Ingurumeneko ebaluazio estrategiko arruntaren irismeneko dokumentuaren eskaera eskumena duen ingurumeneko organoari igorriko zaio, Hasierako Dokumentu Estrategikoarekin eta Aurrerakinarekin batera. Orduan igorri eta jakinaraziko du ingurumeneko organoak ingurumeneko azterketa estrategikoaren Irismeneko Dokumentua, hasierako eskaera jaso eta hiru hilabeteko epean. Hiru hilabeteko epe horren barruan, ingurumeneko organoak eraginpeko administrazio publikoei eta norbanako interesdunei kontsultatuko die espedientea, irismeneko dokumentua jaso eta hilabeteko epean.

7.1.3 Hasierako onarpena

Aurreko izapideak egin ostean, Eusko Jaurlaritzak Lurraldeko Plan Partzialaren Hasierako Onarpenaren dokumentua egingo du, Ingurumenaren Azterketa Estrategikoarekin batera. Horretarako, espedientea Euskadiko Lurralde Antolamendurako Batzordearen derrigorrezko txostenaren esku utziko du. Ondoren, dokumentu horiek publikoaren esku geratuko dira 45 egun baliodunez, eta, aldi berean, izapide hauekin jarraituko dute:

a) Interesa duten lurraldeko Administrazio Publiko guztien esku jarriko da, epe horren barruan haien iritziak eta Planerako iradokizunak adieraz ditzaten. Izan ere, horretarako igorriko zaie plana. Arabako Lurralde Historikoko udalerriren bati eragiten badio, eragiten dien administrazio batzordeei berdin jakinarazi beharko zaie hasierako onarpena.
b) Halaber, aurretik kontsultatu zaien administrazio publikoei eta interesdunei ingurumenaren ebaluazio estrategikoaren inguruko kontsulta egingo zaie, haiei ere 45 egun balioduneko epean.

7.1.4 LPP behin-behinean eta behin betiko onartzea

Aurreko izapideen emaitza ikusita, Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko organo eskudunak behin-behinean onartuko du eta espediente osoa igorriko dio aldi berean:

a) Euskadiko Lurralde Antolamenduko Batzordeari, bere derrigorrezko txostena hiru hileko epean igorri eta jakinarazi dezan.
b) Ingurumeneko organoari, bi hilabeteko epean Ingurumeneko Adierazpen Estrategikoa igorri eta komunikatu dezan.

Lurraldearen Antolamenduaren arloan eskumena duen organoak Ingurumenaren Adierazpen Estrategikoaren edukia txertatuko du eta derrigorrezko gainerako txostenekin batera, proposamena Gobernuko Batzordeari igorriko dio, dekretu bidez behin betiko onartzeko.

7.2 Ingurumenaren izapidea

Lurralde Plan Partzialean aplika daitekeen ingurumeneko izapidearen araudia Ingurumeneko Ebaluazio Estrategikoarena da, honako hauetan ezarritakoaren arabera: Ingurumeneko Ebaluazioaren abenduaren

9ko 21/2013 Legea (estatukoa); Euskadiko ingurumenaren babeserako otsailaren 27ko 3/1998 Lege orokorra (erkidegokoa); eta Plan eta Programen Ebaluazio Estrategikoaren Prozedura arautzen duen urriaren 16ko 211/2012 dekretua (erkidegokoa).

Ingurumenaren Ebaluazioa Lurralde Plan Partzialaren Berrikuspena egin eta izapidetzeko epearen barruan egin behar da eta derrigorrez amaitu behar da behin betiko onartu aurretik, izaera loteslea duen izapidea baita.

Zehazki, ingurumeneko ebaluazio estrategiko arruntaren prozedurak fase hauek ditu:

7.2.1 Ingurumeneko ebaluazio estrategiko arrunta hasteko eskaera

Organo sustatzaileak Inguruneko Ebaluazio Estrategiko Arruntaren hasierako eskaera aurkeztu beharko du organo substantiboaren aurrean, Araba Erdiguneko eremu funtzionaleko LPPren Berrikuspenaren zirriborroarekin eta Hasierako Dokumentu Estrategikoarekin batera.

Beharrezko egiaztapenak egin ostean, organo substantiboak ingurumeneko organoari igorriko dio ingurumeneko ebaluazio estrategiko arrunta hasteko eskaera, beharrezko beste dokumentazio guztiarekin batera.

Ingurumenaren ebaluaziorako 21/2013 Legearen 18. artikuluan hasierako dokumentu estrategikoak jorratu behar dituen alderdiak ezartzen ditu:

a) Plangintzaren helburuak.

b) Proposatutako planaren helmena eta edukia eta haren arrazoizko aukerak, teknikoki zein ingurune-mailan bideragarriak.

c) Planaren edo programaren aurreikusitako garapena.

d) Balizko ingurumeneko eraginak, klima-aldaketa kontuan hartuz.

e) Bildutako sektoreetako eta lurraldeetako planen gaineko aurreikusteko moduko eraginak.

Organo substantiboak egiaztatuko du hasierako eskaerak derrigorrezko dokumentazioa duela ingurumeneko organoari igorri aurretik.

Ingurumeneko ebaluazio estrategiko arrunta hasteko eskaera egin eta hogei egun balioduneko epean, ingurumeneko organoak haren izapidetzea ez onartzea ebatzi ahalko du.

7.2.2 Aurretiazko kontsultak eta Ingurumeneko Azterketa Estrategikoaren irismena zehaztea:

Aurretik deskribatu dugun hasierako dokumentazioa jaso ostean, ingurumeneko organoak eraginpeko Administrazio Publikoak eta interesa duten pertsonak identifikatuko ditu, eta dokumentu hori igorriko die, iradokizunak eta iritziak helaraz ditzaten jaso eta hilabeteko epean. Horiek izango dira ingurumeneko organoak Ingurumeneko Azterketa Estrategikoaren Irismeneko Dokumentua egiteko beharrezko iritzi-elementuak.

7.2.3 Ingurumeneko Azterketa Estrategikoa egitea:

Ingurumeneko Azterketa Estrategikoa da organo sustatzaileak (idazkari-taldearen bitartez) Araba Erdiguneko eremu funtzionaleko LPPren Berrikuspenaren ezarpenetik sor daitezkeen ingurumenaren

gaineko balizko ondorio esanguratsuak identifikatu, deskribatu eta ebaluatzen dituen dokumentua, baita helburuak eta LPParen Berrikuspenaren lurraldea kontuan izango dituen aukera arrazoizkoak, teknikoak eta ingurumenerako bideragarriak direnak zehaztuko dituena ere, haien artean zero aukera (LPParen Berrikuspena ez egitea gisa ulertzen da). Osatzeko idazkari-taldeak kontuan izango ditu irismeneko dokumentuaz gain, 21/2013 Legearen IV. Eranskinean ezarritako zehaztapenak:

a) Edukiaren zirriborroa, planaren helburu nagusiak eta beste plan eta programa batzuekin dituen harremanak;
b) Ingurumenaren egungo egoeraren alderdi esanguratsuak eta plana ezartzen ez bada izango duen balizko bilakaera;
c) Eragin esanguratsuak izan ditzaketen eremuetako ingurumen-ezaugarriak eta haien bilakaera, planaren indarraldian espero den klima-aldaketa kontuan izanda;
d) Planarentzat esanguratsua den edozein ingurumen-arazo, ingurumenerako garrantzia berezia duen edozein eremurekin zerikusia duten arazoak zehazki; hala nola eremu naturalen eta espezie babestuen gainean ezarri daitekeen legediarekin bat datozen eremuekin eta Natura 2000 Sareko eremu babestuekin.
e) Nazioartean, komunitatean edo nazioan ingurumena babesteko finkatuta dauden helburuak eta planarekin loturaren bat dutenak, egiterakoan helburu horiek eta ingurumeneko edozein alderdi kontuan hartu badira;
f) Ingurumeneko balizko eragin esanguratsuak, hala nola biodibertsitatea, biztanleria, giza osasuna, fauna, flora, lurra, ura, airea, faktore klimatikoak, klima-aldaketan duen eragina, zehazki planarekin zerikusia duen karbono-aztarna egokia, ondasun materialak, ondare kulturala, paisaia eta faktore horien arteko harremana. Eragin hauek bigarren mailako eraginak izan behar dituzte, metagarriak, sinergikoak, epe motz, ertain eta luzekoak, iraunkorrak eta aldi baterakoak, negatiboak eta positiboak.
g) Plana ezartzerakoan izan daitezkeen ondorio negatiboak prebenitu, murriztu eta ahal den heinean konpentsatzeko aurreikusitako neurriak, klima-aldaketaren gainean izan dezakeen intzidentzia arintzekoak eta horietara egokitzea ahalbidetzen dutenak barne;
h) Aztertutako aukeren hautaketaren arrazoien laburpena eta ebaluazioa egin zen moduaren deskribapena; zailtasunak, gabezia teknikoak edo ezagutza falta eta beharrezko informazioa biltzean aurkitutako esperientzia barne;
i) Jarraipena egiteko neurriak zehazten dituen ingurumen-zaintzarako programa;
j) Dagozkien epigrafeen arabera teknikoa ez den informazioaren laburpena.

Ingurumeneko ikerketa estrategikoak txostenaren kalitatea bermatzeko beharrezko informazio guztia ere jasoko du. Hori horrela, taula hauek hartuko dira kontuan:

- Dauden ezagutzak eta ebaluatzeko metodoak.
- Planaren edukia eta xehetasunaren maila.
- Aurkitzen den erabakiaren prozesuaren fasea.
- Alderdi jakin batzuen ebaluazioa prozesu horretako beste fase batzuetan osatu behar izateko neurria, errepika dadin eragozteko.

7.2.4 Planaren hasierako bertsioa eta informazio publikoak eta kontsultak

Sustatzaileak LPParen Berrikuspenaren hasierako bertsioa egingo du, ingurumeneko azterketa estrategikoa kontuan izanik, eta bi dokumentuak informazio publikoari aurkeztuko dizkio. Gainera, eraginpeko administrazio publikoek eta interesdunek hala eskatuz gero kontsultatu ahal izango dute. Informazio publikoa eta kontsultak 45 egun baliodunekoak izango dira gutxienez.

7.2.5 Berrikuspenaren amaierako proposamena eta espedientearen azterketa teknikoa:

Informazio publikoaren eta kontsulten fasea amaitzean, izapide horietan egindako alegazioak kontuan hartuz, sustatzaileak ingurumeneko azterketa estrategikoa aldatuko du, hala badagokio, eta Araba Erdiguneko eremu funtzionaleko LPParen berrikuspenaren amaierako proposamena egingo du.

Organo substantiboak ingurumeneko ebaluazio estrategikoaren espediente osoa igorriko dio ingurumeneko organoari. Hauek osatzen dute:

- LLParen Berrikuspenaren amaierako proposamena.
- Ingurumeneko azterketa estrategikoa.
- Informazio publikoaren emaitza eta kontsultena.
- Sustatzaileak planaren edo programaren azkeneko proposamenean ingurumeneko alderdiak, ingurumeneko azterketa estrategikoarenak eta irismeneko dokumentuaren egokitzapenekoak, egindako kontsulten emaitzenak eta haiek kontuan nola hartu diren deskribatzen duen laburpen-dokumentua.

Jarraian, ingurumeneko organoak espedientearen azterketa teknikoa eta Araba Erdiguneko eremu funtzionaleko LPPren Berrikuspenaren ezarpenak ingurumenean dituen eragin esanguratsuen azterketa ere egingo ditu.

7.2.6 Ingurumeneko adierazpen estrategikoa:

Espedientearen azterketa teknikoa egin ostean, ingurumeneko organoak ingurumeneko adierazpen estrategikoa adieraziko du. Ingurumeneko adierazpen estrategikoa derrigorrezko txostena izango da, erabakigarria eta prozeduraren mugarri nagusiak laburbiltzen dituzten gertakarien aurkezpena izango du, haien artean informazio publikoaren emaitzena, kontsultena, xedapenean, eta amaieran onartu edo ezartzen den LPParen Berrikuspenean txertatu beharreko neurri edo amaierako baldintzena.

Organo sustatzaileak, idazkari-taldearen bitartez, LPParen berrikuspenaren behin betiko bertsioa egingo du, Ingurumeneko Adierazpen Estrategikoaren edukia sartuz.

8 AURREIKUSTEKOAK DIREN BALIZKO ERAGINAK

Dokumentu honek ekiten dion Ingurumeneko Ebaluazioaren ondorengo faseetan, Ingurumeneko Azterketa Estrategikoak baloratu beharko ditu proposatutako aginduaren balizko efektuak eta faktore eta prozesu desberdinak arautzen dituen araudiarenak. Abenduaren 9ko 21/2013 Legeak, ingurumen-ebaluazioari buruzkoak, IV. eranskinean adierazten duenez, ingurumen-azterketa estrategikoen edukia ezartzen du, eta, bertan, ingurumenean eragin nabarmenak izan ditzaketen honako faktore hauek aztertuko dira: biodibertsitatea, biztanleria, giza osasuna, fauna, flora, lurra, ura, airea, faktore klimatikoak, klima-aldaketan duten eragina, batez ere kultura-ondarearen ebaluazio egokia, kultura-ondarearen ebaluazio egokia.

Zeregin hori da LPPren berrikuspenak ingurumeneko faktoreen gainean duen eragina identifikatu eta baloratzea, eta horrek osatzen du Ingurumeneko Azterketa Estrategikoaren Irismeneko Dokumentua jaso ostean idazten den Ingurumeneko azterketa Estrategikoaren funtsezko atala. Horri metodologia espezifikoa aplikatu beharko zaio.

Ingurumeneko azterketa Estrategikoaren zeregin funtsezkoetako bat da zehazki kalkulatzea LPParen berrikuspena ezartzeak ingurumeneko faktore desberdinetan izan ditzakeen ondorio posibleak, eta Araba Erdiguneko Eremu Funtzional osoko eragin negatiboak ahalik eta gehien murrizteko neurri zuzentzaileak hartzea.

Ingurumeneko eraginaren identifikazioa eta balorazioa proposamenaren antolamenduaren arabera egiten da, baita antolamendurako dokumentua osatzen duten xedapen guztien arabera ere.

Erabili beharreko metodologiaren arabera, LPPko proposamenek aldaketak ekarriko dituzte lurzoruaren erabileran, baina, kasu askotan, ez dute informazio zehatz eta xeherik emango egingo diren jarduketa berrien inguruan, ezta azkenean egingo diren moduaren inguruan ere. Oro har, LPParen garapenetik eratorritako ingurumeneko ondorioak hainbat motatan multzokatuko dira:

- Okupazioaren / eraldaketaren eragina.
- Baliabideen gehiegizko ustiapenaren eragina.
- Kutsaduraren eragina.

Eraginak LPPak gauzatuko dituen ekintzak eta gainjartzeko teknikek, egiaztapen-zerrendek, joeren azterketek eta/edo kausa-efektu harreman-matrizeek eragin diezaieketen ingurumeneko faktoreekin gurutzatuz identifikatzen dira.

Bestalde, balorazioa egiteko, baliabidearen egungo egoera eta LPPren garapenak egoera txarrenean aurreikusten duen irudi objektiboa alderatuko dira:

a) Ikerketaren helburu-faktorearen gainean egun dagoen ingurumeneko arazoaren diagnostikoa.
b) Ingurumeneko faktorearen gainean dauden mehatxuen ebaluazioa: egoerarik kaltegarrienetan ondorio negatiboak izateko aukera edo egungo egoerak okerrera egiten duen maila.

Balorazioaren metodologia intzidentzia-parametroen (eraginaren maila eta modua) eta eraginaren tamainaren (aldatutako faktorearen kantitatea eta kalitatea) arabera zehaztuko da.

Eragin hauen balorazioak bigarren mailako eraginak izan behar ditu, metagarriak, sinergikoak, epe motz, ertain eta luzekoak, iraunkorrak eta aldi baterakoak, negatiboak eta positiboak.

8.1 Balizko eraginen kalkulua

Aurretiaz, espero daiteke LPPren berrikuspeneko proposamenetatik eratorritako eraginek osagai positiboa izatea ingurumenaren aldetik, eta hobekuntza bilatzea:

LPP-REN BERRIKUSPENAK LURRALDEKO FAKTORE ESTRATEGIKOEN GAINEAN IZAN DITZAKEEN BALIZKO EFEKTU POSITIBOEN KALKULUA	
Faktoreak	**LLParen Berrikuspenaren ekarpena**
Klima	Prebentziorako, egokitzapenerako eta arintzerako neurriak ezarrita klima-aldaketari eustea.
Airearen kalitatea	Atmosferara igorritako isurpen kutsagarriak murriztea, eredu energetikoaren paradigma aldaketaren bitartez.
Hidrologia	Efizientziaren ondorioz kontsumoan aurreztea.
	Lurrazpiko urak babestea, akuiferoak kutsatzeko zaurgarriak diren eremu horietako erabilerak erregulatuz.
Lurzorua	Balio estrategiko handiko lurzoruak babestea.
	Azpiegitura berde eta grisen arteko intersekzioaren eremu kritikoak aztertuz desfragmentazioa murriztea.
	Habitat eta ekosistemarik baliotsuenak babestea.
Bioaniztasuna, flora eta fauna.	Biodibertsitatea eta ekosistemen zerbitzuak babestea, azpiegitura berdearen kudeaketa eta antolamendu egokiaren bitartez.
	Ondarearen babes eta kudeaketa integratua.
Hiri-habitata	Hiriguneak hobetu, aktibatu eta babestea, hiri-nukleoen sare hierarkizatuaren bitartez.
Paisaia	Paisaia aldetik Interes Berezikoak diren eremuak babestea.
	Lurraldea mugatzea eta Paisaiaren Kalitatearen Helburuak lurralde-eredura estrapolatzea.
	Arrisku naturaletatik eta klima-aldaketatik eratorritako eraginak murriztea.

Bestalde, posible izan daiteke ingurumen-eragin negatiboak izatea, ezarritako proposamenen ondorioz, esaterako:

- Airearen kalitatearen gaineko eraginak: atmosferara igorritako isurpen kutsakorrak areagotzea.
- Zarataren gaineko eraginak: Azpiegitura, ekipamendu eta hiri-garapen berrietatik hurbil dauden eremuetan zarata-mailak areagotzea.
- Hidrologiaren gaineko eraginak: ibilguak etetea edo urak kutsatzea.
- Lurzoruaren gaineko eraginak: erosioa areagotzea eta lurzoruko gainazala hondatzea.
- Biodibertsitatearen, floraren eta faunaren gaineko eraginak: habitat eta ekosistemen balizko nahastea eta zatiketa.
- Paisaiaren gaineko eraginak: nahasten duten ikusizko elementu berriak sartzea, paisaiaren homogenizazioa.

Horrela, eragin horiek aurreikusten badira, LPPren berrikuspenetik sor daitezkeen ondorio negatiboak prebenitu, murriztu eta zuzentzeko neurri sorta diseinatuko da.

8.2 Klima Aldaketa kontuan hartzea eta Ingurumenaren Azterketa Estrategikoan karbonoaren aztarna ebaluatzea

Ingurumenaren ebaluaziorako abenduaren 9ko 21/2013 Legearen barruan kontuan hartzen dira klima-aldaketaren eta karbono-aztarnaren faktoreak ebaluatzeko prozesuan. Hori erabakigarria da plangintzako dokumentuetan faktore jakin horiek kontuan hartzeko.

Ingurumeneko azterketa estrategikoan, murrizketaren eta egokitzapenaren aldetik hartuko da kontuan klima-aldaketa.

Karbono-aztarnaren ebaluazioari dagokionez, adierazle egokiak behar dira Ingurumeneko Azterketa Estrategikoaren Irismeneko Dokumentuan kuantifikatzeko.

Alabaina, hasieran, gaiaren inguruan egindako hasierako azterketaren arabera, energia berriztagarrien garapena, Jundizeko geltoki intermodalaren garapenaren bitartez motordun ibilgailuak erabiltzeko beharraren murrizketa edo efizientzia energetikoaren proposamenak dira berotegi-efektuko gasen isuriak murriztera bideratuta dauden neurriak, eta hori lotuta dago klima-aldaketa murrizteko ondorio positiboekin eta karbono-aztarnaren murrizketarekin.

8.3 Natura 2000 Sarearen ondorioak.

Zehatz aztertu beharreko beste alderdietako bat da Araba Erdiguneko Eremu Funtzionaleko LPPren berrikuspenetik eratorritako proposamenek Natura 2000 Sarearen ingurumenean duten eragina.

Dokumentuaren zirriborroak kontuan hartzen dituen xedapenak lotuta daude Natura 2000 Sarearen eremuetako aitortzarekin, eta haien Kudeaketa Plan espezifikoek ezartzen ditu araudia eta babesteko kautelazko neurriak. Aldi berean, horiek babestutako lurzoru urbanizaezinean sartuz onartzen dira.

Horregatik, aurretiaz kalkulatzen da LPParen berrikuspenak ez dituela Natura 2000 Sarearen eremuen gaineko ondorioak sortzen, uholde-arriskuekin zerikusia dutenak baino ez.

9 BATERA IZAN DAITEZKEEN BESTE PLAN SEKTORIAL ETA LURRALDE PLANEN GAINEKO AURREIKUSTEKO MODUKO ERAGINAK

Arabako lurraldeko plan sektorial desberdinek hainbat Administrazio Publikok diziplina eta jarduketa-eremu desberdinetan ezarri dituzten politiken eta etorkizunean ezarriko dituztenen isla osatzen dute.

Antolamendurako tresna desberdinen artean dagoen harremanari dagokionez, Euskadiko Lurralde Antolamendurako Gidalerroak behin betiko onartzen dituen uztailaren 30eko 128/2019 Dekretuak 37. artikuluan zehazten du:

1. *Euskadiko Lurralde Antolamenduaren maiatzaren 31ko 4/1990 Legearen 17.5. artikuluak xedatzen duenaren arabera, lurralde-plan sektorialek lurralde antolamendurako gidalerroekin eta, hala badagokio, lurralde-plan partzialekin dituzten kontraesanak horiek dituzten lurralde-plan sektorialaren zatia edo zatiak ezeztatzeko arrazoia izango da.*

   Horri kalterik eragin gabe, Lurralde-plan partzialerako jarraibide hauek proposatu dira:

   a) *Lurralde Plan Partzialaren irizpidea Lurralde Plan Sektorialaren gainetik jartzea, Eremu Funtzionaleko lurraldeari atxikita dauden gaiak baldin badira.*
   b) *Zalantzarik baldin badago, lurralde plan partzialaren alde egingo da.*

Horregatik, lurraldeko eta sektoreko plangintza elkartuta kontuan hartzea funtsezkoa da LPPren berrikuspena egiteko. Izan ere, helburuetako bat Administrazio Publikoetako politika sektorialen integrazioa eta koordinazioa baimendu eta bermatzen duen lurralde-esparruaren definizioa zehaztea da, baliabide naturalei dagokienez lurzoruaren erabileraren koherentziaren aldetik, baita udalerrien hirigintza-ekintza modu egokian garatzea bermatzen duen erreferentzia izatea ere.

Horregatik, LPParen berrikuspenaren zati oso garrantzitsua izango da egungo plan sektorial desberdinak Eremu Funtzionaleko lurralde-ereduan txertatzea. Horregatik, planen gaineko ondorioek ez dute kalterik izango berrikuspena dela eta, aldiz, indartu egingo dira haien edukiak koherentzia osoa eta administrazioen arteko koordinazioa duen esparruan sartuta.

9.1 Indarrean dauden lurralde-planak

9.1.1 Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak otsailaren 11ko 28/1997 Dekretuaren bidez onartu ziren eta gerora bi aldiz aldatu dira (68/2006 Dekretua eta 128/2019 Dekretua). Arau horiek Autonomia Erkidego osorako printzipio nagusiak dituzte. Horien artean dago azpiegitura berdeak txertatzea, landa-eremuaren ikusgarritasuna, paisaiaren kudeaketa lurraldearen antolamenduan sartzea edo beste gai batzuk sartzea, hala nola irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, euskara edo klima-aldaketa.

9.2 Indarrean dauden lurralde-plan sektorialak

9.2.1 Nekazaritza eta Basozaintzako LPS

Lurralde Plan Sektorial honen helburua da Euskadiko landa-garapena artikulatzea. Horretarako bere natura-baliabideak modu egokian antolatuko dira eta modu jasangarrian ustiatuko dira, LAGak kontuan hartuta, adibidez, 17/2008 Legea, Nekazaritza eta Elikagaigintza Politikakoa.

9.2.2 Ibaien eta Erreken Antolamendurako LPS

EAEko Kantauriko eta Mediterraneoko isurialdeko Ibaiak eta Errekak Antolatzeko Lurraldearen Arloko Planaren aldaketa behin betiko onartzen duen 449/2013 Dekretuak, azaroaren 19koak, onartuta, Lurralde Plan Sektorial honen helburua da Euskadiko ur kontinentalen azterketan eta antolaketan sakontzea. Era berean, araudiaren aldaketak eta legediaren eguneraketak sartu nahi ditu, eta Kantauriar isurialdeko eta Mediterraneoko plangintzak bateratu.

9.2.3 Arabako errepideen LPS integrala

Urriaren 23ko 30/1998 Foru Arauak onartu zuen eta helburua Arabako errepide guztietan txertatu behar diren xedapenak, helburuak, lehentasunak eta hobekuntzak ezartzea da. Halaber, Euskadiko Errepideen Plan Orokorraren aurreikuspenak jasotzea du asmoa, derrigorrezkoak eta lotesleak diren gai guztietan.

9.2.4 Energia eolikoaren PTS

Energia Eolikoaren Lurralde Plan Sektorialaren helburua ingurumenaren eta teknikaren aldetik egokienak diren kokaleku eolikoak identifikatu, hautatu eta integratzea da, baliabide hori aprobetxatu ahal izateko. Horrela, ezarritako energia-ekoizpenaren helburuak lortzea da asmoa.

Maiatzaren 14ko 104/2002 Dekretuak onartu zuen eta, Arabaren kasuan, kokaleku hauek daude hautatuta: Kolometa, Elgea-Urkilla, Arkamo, Badaia, Iturrieta Mendiak eta aldako Gurutzea – Arlaba.

9.2.5 EAEko Trenbide Sarearen Lurraldeko Plan Sektoriala

Euskadiko trenbide Sarearen Lurraldeko Plan Sektoriala otsailaren 27ko 41/2001 Dekretuak onartu zuen, eta helburua EAEko trenbidearen azpiegiturak antolatzea da, eta hortik eratortzen diren jarduketa guztiak integratu eta koordinatu nahi ditu.

9.2.6 Jarduera Ekonomikoetarako eta Merkataritza Ekipamendurako Egokia den Lurzorua Publikoki Sortzeko Lurralde Plan Sektoriala

Lurralde Plan Sektorial hau abenduaren 21eko 262/2004 Dekretuaren bidez onartu zen, eta helburua udalerrien kategorizazioa ezartzea da, antolamenduaren eta ekonomia-jardueretarako lurraldearen garapenari dagokionez. Halaber, lurzoruaren sorkuntza publikoko eragiketen kokalekuetarako proposamen sorta batzuk planteatzen ditu. Aldi baterako gaiak dira, eta, 4/1990 Legean xedatu bezala, Arlo Funtzional bakoitzean dagokion Lurralde Plan Partzialera bidaltzen dira.

9.2.7 Hezeguneen LPS

Lurralde Plan Sektorial hau 160/2004 Dekretuaren bidez onartu zen eta gerora aldaketak izan ditu (231/2012 Dekretua eta 2011ko maiatzaren 3ko Agindua). Plan honek Lurralde Antolamenduko Gidalerroen zehaztapenak garatzen ditu, EAEko hezeguneen inbentarioaren eta sailkapenaren bidez eta antolakuntza espezifikoa behar duten hezeguneetan gune horien gaitasunaren araberako erabilerak eta

jarduerak arautzearen bidez. Halaber, gomendio eta irizpide orokor batzuk ematen ditu, inbentariatutako hezegune guztiak babesteko.

9.2.8 Arabako Bizikleta Bideen eta Ibilbide Berdeen LPS

Maiatzaren 24ko 130/2019 Foru Aginduak onartu zuen Lurralde Plan Sektorial hau eta helburua Arabako Lurralde Historikoan bizikletentzako ibilbide berriak sortzea da, egun dagoen 1.000 km baino gehiagoko Ibilbide Berdeen sarearen barruan sartzeko. Asmoa Bizikleta Bideen Foru Sarea eta Arabako Ibilbide Berdeen Sarea azpiegituren hiri arteko sarean sartzea da, motorrik gabeko aukerak garatu ahal izateko eta paisaiaren edo historiaren aldetik balioa duten sektoreetako bisitak sustatzeko. Ondare kulturala eta naturala.

Ingurune naturalean ez esku hartzeko, bide zaharrak, trenbideen lineak eta erabili gabe dauden beste azpiegitura batzuk mantendu eta are berreskuratu eta berritu nahi dira.

10 INGURUMENEKO ONDORIO NEGATIBOAK PREBENITU, MURRIZTU ETA ZUZENTZEKO AURREIKUSITAKO NEURRIAK

Aurreikusitako LPParen berrikuspenak inplizituak ditu prebentziorako eta hobetzeko neurriak ezartzea, jarduerek ingurumenean izan ditzaketen ondorio negatiboei eta lurzoruan eragin ditzaketen kalteei dagokienez.

Plangintza-dokumentua da eta elementurik funtsezkoenetakoa ingurumeneko balioak zaintzea da. Horiek betetzea loteslea izango da administrazioentzat eta herritarrentzat.

Berrikuspena orain dagoena hobetzeko premisatik abiatzen den arren, proposatutako jarduketetako batzuek eraginak izan ditzakete lurraldean. Horregatik, lurzoruaren okupazioan, airearen kalitatean, edafologian eta ekosistemen kontserbazioan izan daitezkeen ondorioak murrizteko neurri hauek proposatzen dira:

10.1 Lurzoruaren okupazioaren inguruko neurriak

Lurzoru artifizialak edo hondatuak okupatzea izango da lehentasuna, azpiegitura publiko berriak ezarri ordez. Eremu horietako kapital naturala orekatzeko neurriak proposatuko dira, hala nola basoak landatzea edo eremua inguratzen duten balio ekologiko altuko eremuak behar bezala babestu eta zaintzea.

10.2 Airearen kalitatearen inguruko neurriak

LPParen berrikuspenak mugikortasunaren eta efizientzia energetikoaren aldetik jarraitzen dituen jarduketa-ildoen helburua berotegi-efektuko gasak murriztea da.

10.3 Lurzoruaren gaineko eraginak prebenitu eta murrizteko neurriak

Planteatutako estrategietako bat lehen sektorearen produktibitatea sustatzea da, nekazaritzako elikadura-sistema ekologikoen eta tokikoen alde eginez. Izan ere, eremu funtzional honetan landa-nukleo ugari daude.

Nekazaritza-sektoreak duen garrantziaren ondorioz, bereziki garrantzitsua da ongarri garbien erabilera arautzea eta ongarri kimikoak murriztea, horiek lurzoruak, ibai-arroak eta lur azpiko akuiferoak kutsa baititzakete.

10.4 Azpiegitura berdearen sarearen funtzionamendu egokirako neurriak

LPPren helburu bat da elkar konektatuta dagoen azpiegitura berdearen sarea planifikatzea. Ildo horretatik, neurriak proposatzen dira, eremu horiek sare modura egiaz funtzionatzen dutela bermatzeko.

Ekosistemak kontserbatzean bertako flora eta fauna babestuko dira. Horrez gain, eremu batzuetan funtsezkoa izan daiteke lehengoratze ekologikorako neurriak ezartzea. Helburua da bertako baldintzekin bat datozen erreferentziazko ekosistemak kokatzea. Eremu horietan zehatz-mehatz aztertu beharko dira eremuko ezaugarri naturalak, horiek errepikatu eta behar bezala bilakatzeko. Askotan, prozesuak moldapen-kudeaketa eskatzen du, hau da, jarraipena egingo zaio eta ebaluatu egingo da, esperotako baldintzak eta emaitzak lortzen ari diren jakiteko eta inplementatu behar diren ekintzak berriz planifikatzeko.